

Brüssel, 13. juuni 2019
(OR. en)

10144/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0329(COD)

MIGR 95
COMIX 306
CODEC 1211

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	7. juuni 2019
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	9620/19
Komisjoni dok nr:	12099/18
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (uuesti sõnastatud) – Osaline üldine lähenemisviis

Lisas edastatakse delegatsioonidele eelnimetatud direktiivi osalise üldise lähenemisviisi tekst, mille nõukogu leppis kokku 7. juunil 2019.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

**ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide
kodanike tagasisaatmisel (uuesti sõnastatud)**

Euroopa Komisjoni panus 19.–20. septembril 2018 Salzburgis toimuvasse riigijuhtide kohtumisse

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse ~~Euroopa Ühenduse asutamislepingut~~ ☒ Euroopa Liidu toimimise lepingut ☒, eriti
selle artikli ~~63 lõike 3 punkti b~~ ☒ 79 lõike 2 punkti c ☒,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

↓ uus

➡ Nõukogu

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/115/EÜ¹ tuleb teha mitmeid muudatusi. Selguse huvides tuleks kõnealune direktiiv uuesti sõnastada.
- (2) Tulemuslik ja õiglane tagasisaatmispoliitika on oluline osa liidu toimimisviisist rände paremal haldamisel kõigis selle aspektides, nagu on kajastatud mais 2015 vastu võetud Euroopa rände tegevuskavas².
- (3) 28. juunil 2018. aastal rõhutas Euroopa Ülemkogu oma järel dustes vajadust oluliselt kiirendada ➡ [...] ➡ **liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike** ➡ tulemuslikku tagasisaatmist ning avaldas heameelt komisjoni kavatsuse üle esitada seadusandlikud ettepanekud tulemuslikuma ja järjekindlama Euroopa tagasisaatmispoliitika kohta.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 1
(kohandatud)

~~15. ja 16. oktoobril 1999 Tampere toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestati sisserände ja varjupaiga valdkonna ühtne lähenemisviis, mille kohaselt käsitletakse koos ühise varjupaigasüsteemi loomist, seadusliku sisserände poliitikat ja võitlust ebaseadusliku sisserändega.~~

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).

² COM(2015) ➡ **240** ➡ [...] ➡ final.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 2
(kohandatud)

~~4. ja 5. novembril 2004 Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel nõuti tõhusat väljasaatmis- ja repatrieerimispoliitikat, mis põhineks ühistel nõuetel, et isikuid saaks tagasi saata inimlikult ja austades täielikult nende põhiõigusi ja väärikust.~~

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 3
(kohandatud)

~~Euroopa Nõukogu ministrite komitee võttis 4. mail 2005 vastu „Kakskümmend suunist summiivilise tagasisaatmise kohta”.~~

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 4

(kohandatud)

⇒ uus

⇒ Nõukogu

- (4) ☒ Euroopa tagasisaatmispoliitika peaks põhinema ühistel standarditel, et inimesi saaks tagasi saata inimlikult ja austades täielikult nende põhiõigusi ja väärikust ☒ ⇒, aga ka rahvusvahelist õigust, sealhulgas pagulaste kaitset ja inimõigustega seotud kohustusi. ⇐ Tuleb kehtestada selged, läbipaistvad ja õiglased eeskirjad, millega nähakse ette tõhus tagasisaatmispoliitika, ~~mis on hästi hallatava rändepoliitika vajalik osa~~ ⇒ mis ➔ **hõlmaks ka ebaseadusliku rände** ➔ **[...]** ➔ **stiimulite vähendamist** ➔, tagaks sidususe Euroopa ühise varjupaigasüsteemi ja seadusliku rände süsteemiga ning soodustaks nende süsteemide terviklust ⇐ .

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 5

- (5) Käesoleva direktiiviga tuleks luua horisontaalsed eeskirjad, mis on kohaldatavad kõigi kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ei vasta või enam ei vasta liikmesriiki sisenemise, liikmesriigis viibimise või elamise tingimustele.

- (6) Liikmesriigid peaksid tagama, et kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku riigisviibimise lõpetamine toimub õiglase ja läbipaistva korra kohaselt. Vastavalt ELi õiguse üldistele põhimõtetele tuleks käesoleva direktiivi alusel tehtavad otsused võtta vastu juhtumipõhiselt ja lähtudes objektiivsetest kriteeriumitest, mis tähendab, et arvesse tuleks võtta muud kui üksnes ebaseadusliku riigisviibimise asjaolu. Tagasisaatmisega seotud otsuste, nimelt tagasisaatmisotsuste, ja kui on, sisenemiskeeluotsuste ning väljasaatmisotsuste, tüüpvormide kasutamisel peaksid liikmesriigid järgima kõnealust põhimõtet ja täitma täielikult kõiki käesoleva direktiivi kohaldatavaid sätteid.

- (7) Kolmanda riigi kodaniku seadusliku riigis viibimise lõpetamise otsuse ja tagasisaatmisotsuse väljastamise seost tuleks tugevdada, et vähendada põgenemise ohtu ja lubamatu teisese rände tõenäosust. On vaja tagada, et tagasisaatmisotsus väljastatakse ↻ [...] ↻ **↻ põhjendamatu viivitusega ↻** pärast otsust, millega lükatakse tagasi riigisviibimise seaduslikkus või lõpetatakse seaduslik riigisviibimine, või ideaaljuhul samas õigusaktis või otsuses. Seda nõuet tuleks kohaldada eelkõige juhul, kui rahvusvahelise kaitse taotlus lükatakse tagasi ↻ [...] ↻.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 7

(kohandatud)

➡ Nõukogu

- (8) Rõhutatakse vajadust ühenduse ☒ liidu ☒ ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete tagasivõtulepingute järele, et tagasisaatmisprotsessi hõlbustada. Rahvusvaheline koostöö päritoluriikidega tagasisaatmisprotsessi kõigil etappidel on püsiva tagasipöördumise saavutamise eeltingimus. ➡ **Selleks tuleb kasutada võimalikult palju olemasolevaid vahendeid, arvestades rände suhtes võetava kooskõlastatud ja struktureeritud lähenemisviisiga, mis maksimeerib koostoime ja tagab vajaliku võimenduse, eelkõige juhul, kui kolmandate riikide tagasivõtualane koostöö on puudulik. Sellised vahendid võiks hõlmata rahvusvahelisi lepinguid, dialooge, kokkuleppeid, liikuvuspartnerlusi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr ..., millega muudetakse määrust (EÜ) nr 810/2009 (viisaeeskiri), ja määruse 2018/1806 alusel eksisteerivaid mehhanisme.** ➡

- ➡ **(8a) Kui teatavate kolmandate riikidega on koostöö ebaseaduslikult riigisviibimiselt tabatud kodanike tagasivõtmisel puudulik ja kui sellised kolmandad riigid ei tee kodaniku tagasisaatmisel koostööd, tuleks tagasisaatmisega seonduva asjaomase kolmanda liikmesriigi koostöö edendamiseks kohaldada objektiivsetest kriteeriumitest lähtuvalt piiratud ulatuses ja ajutiselt viisaeeskirja teatavadi sätteid.** ➡

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 8

- (9) Tõdetakse, et liikmesriikidel on seaduslik õigus ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks, tingimusel et on olemas õiglased ja tõhusad varjupaigasüsteemid, mis täielikult järgivad mittetagasisaatmise põhimõtet.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 9

- (10) Kooskõlas nõukogu ~~1. detsembri 2005. aasta~~ direktiiviga 2005/85/EÜ (~~liikmesriikides pagulasseisundi omistamise ja äravõtmise menetluse miinimumnõuete kohta~~)³ ei tohiks kolmanda riigi kodanikku, kes on liikmesriigis varjupaika taotlenud, käsitleda liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult viibiva isikuna seni, kuni on jõustunud taotluse kohta tehtud eitav otsus või otsus, millega lõpetatakse tema õigus viibida riigis varjupaigataotlejana.

³ Nõukogu 1. detsembri 2005. aasta direktiiv 2005/85/EÜ liikmesriikides pagulasseisundi omistamise ja äravõtmise menetluse miinimumnõuete kohta (ELT L 326, 13.12.2005, lk 13).

↴ uus

↻ Nõukogu

(11) Et tagada selgemad ja tulemuslikumad eeskirjad vabatahtliku lahkumise tähtaja määramise ja kolmanda riigi kodaniku kinnipidamise kohta, peaks põgenemise ohu kindlakstegemine põhinema üleliidulistel objektiivsetel kriteeriumidel. Peale selle tuleks käesolevas direktiivis sätestada erikriteeriumid, mille alusel võib vaidlustatavalt eeldada, et esineb põgenemise oht. ➤ **Kolmanda riigi kodanik peaks esitama kõik põgenemise ohu hindamiseks vajalikud andmed.** ↻

➤ **(11a) Kui liikmesriigid otsustavad, et artikli 2 lõike 2 punkti b kohaldamisel käesolevat direktiivi põgenemise ohu hindamisel ei kohaldata, võivad liikmesriikide pädevad asutused võtta raske kuriteo puhul arvesse liikmesriikide kriminaalmenetluse seadustiku rikkumisi, eriti kuna see võib osutada liikmesriikide õigusraamistiku, sealhulgas rände-eeskirjade eiramisele. Nimetatud asutused võivad samuti arvesse võtta seda, kas käimas on kriminaaluurimine või kas on esitatud süüdistus asjas, milles süüdimõistvat kohtuotsust ei ole veel tehtud, kui see on liikmesriigi õiguses ette nähtud.** ↻

(12) Et suurendada tagasisaatmismenetluse tulemuslikkust, tuleks kolmandate riikide kodanikele kehtestada selged kohustused ja eelkõige kohustus teha tagasisaatmismenetluse kõikides etappides ametiasutustega koostööd, sealhulgas esitada teavet ja andmeid, mis on vajalikud isiku konkreetse olukorra hindamiseks. Samal ajal tuleb tagada, et kolmandate riikide kodanikele antakse teada sellest, millised on nende kohustuste täitmata jätmise tagajärjed põgenemise ohu kindlakstegemisele, vabatahtliku lahkumise tähtaja määramisele ja võimalusele kasutada kinnipidamist ➡ **ja karistusi, kui need on liikmesriigi õiguses ette nähtud,** ➡ ning juurdepääsule programmidele, millest antakse logistilist, finants- ja muud materiaalist või mitterahalist abi.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 10

(kohandatud)

⇒ uus

⇒ Nõukogu

- (13) Sunniviisilisele tagasisaatmisele tuleks eelistada vabatahtlikku tagasipöördumist, kui ei ole põhjust arvata, et ☒ vabatahtliku lahkumise tähtaja määramine ☒ ~~see~~ kahjustaks tagasisaatmiskorra eesmärki, ning tuleks võimaldada ⇒ asjakohane vabatahtliku lahkumise ⇐ tähtaeg ~~vabatahtlikuks lahkumiseks~~ ⇒ , mis oleks kuni 30 päeva ☐ [...] ☐ ⇐ .
- ⇒ Vabatahtliku lahkumise tähtaega ei tohiks määrata, kui hinnangu kohaselt esineb kolmanda riigi kodanike puhul põgenemise oht ☐ **või kui nad kujutavad endast ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule. Liikmesriigid võivad otsustada mitte määrata vabatahtliku lahkumise tähtaega, ☐ kui ☐ [...] ☐**
- ☐ **kolmanda riigi kodaniku ☐ varasem seadusliku riigis viibimise taotlus on jäetud rahuldamata, sest tegemist on olnud pettusega ☐ [...] ☐ taotlus on olnud ilmselgelt alusetu ☐ või vastuvõetamatu ☐ ☐ [...] ☐** . ⇐ Vabatahtliku lahkumise tähtaega tuleks pikendada, kui seda peetakse üksikjuhtumi konkreetseid asjaolusid arvesse võttes vajalikuks.
- ~~Vabatahtliku tagasipöördumise edendamiseks peaksid liikmesriigid pakkuma tõhustatud tagasipöördumisest abi ja nõustamist ning kasutama parimal viisil ära Euroopa tagasisaatmisfondi poolt pakutavad asjakohased rahastamisvõimalused. ☐ [...] ☐ .~~

↓ uus

↻ Nõukogu

- (14) Et soodustada vabatahtlikku ↻ [...] ↻ lahkumist ↻ , peaks liikmesriikidel olema rakenduskavad, mis näeksid ette suurema tagasipöördumisalase abi ja nõustamise, mille hulka võib kuuluda toetus taasintegreerumiseks kolmandates riikides, kuhu tagasi pöördutakse. ↻ [...] ↻ Arvesse ↻ võiks võtta ↻ toetatud vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise programmide ühisnorme, mille komisjon on koostöös liikmesriikidega välja töötanud ja mida nõukogu on toetanud.

↻ Vabatahtlikuks lahkumiseks tuleks anda abi liikmesriigi õigusnormide kohaselt, mis ei pea tingimata olema haldusmenetlused, ning lähtuma peaks nendes sätestatud tingimustest ja pagulasena tunnustamata jätmise põhjustest. ↻

↻ Käesoleva direktiiviga ei kehtestata kolmanda riigi kodanikule subjektiivset õigust saada abi vabatahtlikuks lahkumiseks või taasintegreerumiseks. ↻

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 11

- (15) Tuleks kehtestada üldised minimaalsed õiguslikud tagatised tagasisaatmisega seotud otsuste puhul, et tagada asjaomaste isikute huvide tõhus kaitse.

↓ uus

↻ Nõukogu

- (16) Tagasisaatmisega seotud otsuste edasikaebamise tähtaeg peaks olema piisavalt pikk, et tagada juurdepääs tõhusale õiguskaitsevahendile, võttes samas arvesse, et pikad tähtajad võivad tagasisaatmismenetlust kahjustada. Et vältida õiguste ja menetluste võimalikku kuritarvitust, tuleks ➞ kehtestada maksimaalne tähtaeg ⌚ tagasisaatmisotsuse edasikaebamiseks ➞ [...] ⌚ ➞ kohtus. ⌚
- (17) ➞ [...] ⌚ ➞ Ilma et see piiraks liikmesriikide menetlusautonoomiat, peaksid liikmesriigid tagasisaatmismenetluste tulemuslikkuse suurendamiseks nägema ette, et tagasisaatmisotsuste edasikaebamine toimub võimalikult palju ühesainsas kohtuastmes, tagades samal ajal, et järgitakse õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. ⌚
- ➞ (17a) Liikmesriigid võivad viia läbi vaidemenetluse enne, kui toimub edasikaebamiseks kohtu poole pöördumine, tingimusel et vaie ei kahjusta tagasisaatmismenetluse tulemuslikkust. ⌚

➤ (17b) Kohtuülesandeid täitev organ peaks kvalifitseeruma kohtuks, kui ta on moodustatud seaduse alusel, on alaline, sõltumatu ja erapooletu, hõlmab pooltevahelist menetlust, on kohustusliku kohtualluvusega, järgib õigusriigi põhimõtteid ja pakub vajalikke menetluslikke tagatisi. ☹

(18) Tagasisaatmisotsuse edasikaebamisel peaks olema ➤ [...] ☹ peatav toime ➤ [...] ☹ ➤ automaatselt või taotluse korral ☹ juhul, kui ➤ võib esineda ☹ ➤ [...] ☹ mittetagasisaatmise põhimõtte rikkumise oht.

➤ [...] ☹ ➤ Liikmesriigid ☹ peaksid ➤ [...] ☹ saada ajutiselt peatada tagasisaatmisotsuse täitmise muudel põhjustel ➤ [...] ☹ , kui seda peetakse vajalikuks. ➤ [...] ☹

➤ (19a) Käesoleva direktiivi neid sätteid, mis on seotud edasikaebamise või peatava toimega, käsitlevate õigusnormide kohaldamisel liikmesriigis peaks järgima Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47 sätestatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. ☹

- (20) Et muuta tagasisaatmismenetlus tulemuslikumaks ja vältida asjatuid viivitusi, ilma et see mõjutaks negatiivselt asjaomaste kolmandate riikide kodanike õigusi, ➡ [...] ⚡ ➡ **tuleks tagasisaatmisotsuse edasikaebamise menetluses hinnata** ⚡ mittetagasisaatmise põhimõtte rikkumise ohtu ➡ **, kui seda ei ole** ⚡ juba hinnatud ➡ **edasi kaevatud tagasisaatmisotsuse väljastamisele eelnenud varjupaigamenetluse peale esitatud kaebuse menetlemise käigus** ⚡ ➡ [...] ⚡ , välja arvatud juhul, kui asjaomase kolmanda riigi kodaniku olukord on seitsaadik oluliselt muutunud.
-

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 11
(kohandatud)

⇒ uus

- (21) Neile, kellel puuduvad piisavad vahendid, tuleks ➡ taotluse korral ⇐ võimaldada vajalikku tasuta õigusabi. ~~Liikmesriigid peaksid oma siseriiklikus õiguses sätestama~~ ☒ Siseriiklikus õiguses tuleks kehtestada loetelu juhtumitest, mille puhul ☒ ~~, millest juhtumitel~~ peetakse tasuta õigusabi andmist vajalikuks.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 12

- (22) Tuleks lahendada selliste kolmandate riikide kodanike olukord, kes viibivad riigis ebaseaduslikult, kuid keda ei saa veel välja saata. Siseriikliku õiguse kohaselt tuleks määratleda nende toimetulekut tagavad tingimused. Sellistele isikutele tuleks anda kirjalikud kinnitused, et neil oleks halduskontrolli puhul võimalik tõestada oma eriolukorda. Liikmesriikidele peaks jääma valikuvabadus seoses kirjaliku kinnituse vormi ja formaadiga ning neil peaks olema lubatud lisada see käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud tagasisaatmisega seotud otsustele.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 13

- (23) Sunnimeetmete võtmisel tuleks selgesõnaliselt kohaldada proportsionaalsuse ja tulemuslikkuse põhimõtteid seoses võetud abinõude ja taotletavate eesmärkidega. Tuleks luua miinimumtagatised sunniviisilise tagasisaatmise läbiviimiseks, võttes arvesse nõukogu ~~29. aprilli 2004. aasta~~ otsust 2004/573/EÜ ~~(ühislendude korraldamise kohta seoses kolmandate riikide kodanike väljasaatmisega kahe või enama liikmesriigi territooriumilt individuaalse väljasaatmiskorralduse alusel)~~⁴. Liikmesriikidel peaks olema mitmeid võimalusi sunniviisilise tagasisaatmise jälgimiseks.

⁴ Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta otsus 2004/573/EÜ ühislendude korraldamise kohta seoses kolmandate riikide kodanike väljasaatmisega kahe või enama liikmesriigi territooriumilt individuaalse väljasaatmiskorralduse alusel (ELT L 261, 6.8.2004, lk 28).

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 14

↻ Nõukogu

- (24) Siseriiklikel tagasisaatmismeetmetel peaks olema üleeuroopaline mõju, kehtestades sisenemiskeelu, mis keelaks sisenemise ja viibimise kõigi liikmesriikide territooriumidel. Sisenemiskeelu pikkus tuleks igal üksikjuhul määrata kindlaks pärast kõigi oluliste asjaolude hoolikat kaalumist ja see ei tohiks üldjuhul ületada ➞ kümmet ➞ [...] ➞ aastat. Seoses sellega tuleks eelkõige arvesse võtta asjaolu, kui asjaomase kolmanda riigi kodaniku suhtes on tehtud juba üle ühe tagasisaatmisotsuse või väljasaatmiskorralduse või ta on sisenenud liikmesriigi territooriumile sisenemiskeelu ajal.
-

↓ uus

- (25) Kui ebaseaduslikult riigis viibiv kolmanda riigi kodanik tabatakse esmakordselt välispiiril liidust väljumise piirikontrolli käigus, võib teatavatel juhtudel olla asjakohane kehtestada sisenemiskeeld, et vältida tulevikus tema taassisenemist ja vähendada niiviisi ebaseadusliku sisserände ohtu. Kui see on õigustatud, et asjaomase kolmanda riigi kodaniku lahkumist mitte edasi lükata, võib pädev asutus pärast individuaalset hindamist ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist kehtestada sisenemiskeelu, ilma et ta väljastaks tagasisaatmisotsust.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 15

- (26) Liikmesriikidel peaks olema vabadus otsustada, kas tagasisaatmisega seotud otsuste läbivaatamine annab läbivaatavale asutusele või organile volitused teha oma tagasisaatmisega seotud otsus, mis asendab varasema otsuse.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 16

- (27) Väljasaatmise eesmärgil kinnipidamise kasutamist tuleks piirata ja selle suhtes tuleks kohaldada proportsionaalsuse põhimõtet seoses võetud abinõude ja taotletavate eesmärkidega. Kinnipidamine on õigustatud ainult tagasisaatmise ettevalmistamiseks või väljasaatmise läbiviimiseks ja kui leebemate sunnimeetmete võtmine ei oleks piisav.

↓ uus

☞ Nõukogu

(28) Kinnipidamist tuleks ☞ **isiku haavatavat olukorda arvesse võttes** ☹ kohaldada iga juhtumi eraldi hindamise järel juhul, kui esineb põgenemise oht, kui kolmanda riigi kodanik väldib või takistab tagasi- või väljasaatmist või kui asjaomane kolmanda riigi kodanik kujutab endast ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule.

☞ **Kui liikmesriigi õiguses on nähtud ette alaealiste kinnipidamine, peaks esmatähtsaks pidama lapse huve.** ☹

(29) Arvestades, et maksimaalne kinnipidamisaeg ei ole mõnes liikmesriigis piisav, et tagada tagasisaatmise läbiviimine, tuleks kehtestada kolme kuni kuue kuu pikkune maksimaalne kinnipidamisaeg, mida võib pikendada, et näha ette piisav aeg tagasisaatmismenetluste edukaks lõpetamiseks, ilma et see piiraks kehtestatud kaitsemeetmeid, millega tagatakse, et kinnipidamist kohaldatakse üksnes juhul, kui see on vajalik ja proportsionaalne, ja nii kauaks, kuni tegeldakse väljasaatmise korraldamisega.

➤ (29a) Kui haldusmenetluses on väljastatud otsus pidada kinni kolmanda riigi kodanik, võib selle otsuse seaduslikkust arutav kohus võtta arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, tõendeid ja märkusi, mille kohtuasja pooled on võinud menetluse käigus esitada. ➤

➤ Kui haldusmenetluse käigus on otsustatud kohaldada kinnipidamismeedet, rikkudes õigust olla ära kuulatud, võib asjaomase otsuse seaduslikkust arutav liikmesriigi kohus kinnipidamismeetme tühistada ainult siis, kui ta leiab juhtumi kõiki faktilisi ja õiguslikke asjaolusid arvestades, et asjaomane rikkumine jättis selle, kes sellele viitab, ilma võimalusest ennast kaitsta, nii et selle haldusmenetluse tulemus oleks võinud olla teistsugune. ➤

(30) Käesolev direktiiv ei tohiks takistada liikmesriikidel kehtestada rände-eeskirjade rikkumise eest mõjusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid ➤ [...] ➤ kriminaalkaristusi, sealhulgas vanglakaristust, kui sellised karistused on kooskõlas käesoleva direktiivi eesmärkidega, ei ohusta käesoleva direktiivi kohaldamist ning on täielikult kooskõlas põhiõigustega.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 17

⇒ Nõukogu

- (31) Kinnipeetud kolmandate riikide kodanikke tuleks kohelda inimlikul ja väärikal moel, austades nende põhiõigusi ning järgides rahvusvahelist ja siseriiklikku õigust. Ilma et see piiraks siseriiklike õigusaktidega reguleeritud esialgset kinnipidamist õiguskaitseorganite poolt, tuleks kinnipidamist teostada üldjuhul spetsiaalsetes kinnipidamisasutustes.

⇒ (31a) **Võttes arvesse, et väljasaatmise eesmärgil kinni peetud kolmandate riikide kodanikud ei ole kinni peetud kuriteos kahtlustatavana või süüdimõistva kohtuotsuse saanutena, ei tohiks neid majutada koos tavaliste vangidega. Eraldamise tavalistest vangidest saab tagada ka sellega, kui kõnealused kolmandate riikide kodanikud majutatakse kinnipidamisasutuste nendesse osadesse, mida kasutatakse üksnes sel eesmärgil.** ☞

↓ uus

☞ Nõukogu

[(32) ☞ [...] ☞ ☞ **K** ☞ ui kohaldatakse määruse (EL) ... /... [varjupaigamenetluse määrus] kohast piirimenetlust, peaks ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike puhul, kelle poolt kõnealuse piiril toimunud varjupaigamenetluse raames esitatud rahvusvahelise kaitse taotlus on tagasi lükatud, järgnema spetsiaalne piirimenetlus, et piiril toimuv varjupaiga- ja tagasisaatmismenetlus üksteist otseselt täiendaksid ja et nende menetluste vahel ei oleks lünki. Sellistel juhtudel on vaja kehtestada erieeskirjad, millega tagatakse nende kahe menetluse sidusus ja koostoime ning säilitatakse kogu protsessi terviklikkus ja tulemuslikkus. ☞ **Liikmesriigid peaksid piirimenetluse kontekstis vajalikuks tegevuseks saama asjakohaseid liidu rahalisi vahendeid.** ☞

☞ **Liikmesriigid, kes väljastavad riigipiiril rahvusvahelise kaitse taotluse esitanud kolmandate riikide kodanikele sisenemiskeelu ning kes on otsustanud käesolevat direktiivi artikli 2 lõike 2 punkti a kohaselt mitte kohaldada, peaksid tagama kõnealuste kolmandate riikide kodanike sellise kohtlemise, mis on võrdväärne piirimenetluses kohaldatava kohtlemisega.** ☞

- (33) Et tagada piirimenetluse käigus tulemuslik tagasisaatmine, ei tohiks vabatahtliku lahkumise tähtaja võimaldamine olla lubatud. Siiski ➡ [...] ⌚ ➡ võidakse ⌚ vabatahtliku lahkumise tähtaeg anda nendele kolmandate riikide kodanikele, kellel on kehtiv reisidokument ja kes teevad tagasisaatmismenetluse kõikides etappides liikmesriikide pädevate asutustega koostööd. Sellistel juhtudel peaksid kolmandate riikide kodanikud põgenemise vältimiseks andma oma reisidokumendi pädevale asutusele hoiule kuni oma lahkumiseni.
- (34) Juhtumi kiireks käsitlemiseks tuleb kehtestada maksimaalne tähtaeg, mille jooksul kaevata edasi tagasisaatmisotsus, mis järgneb piirimenetluse käigus tehtud ➡ [...] ⌚ otsusele, millega lükatakse tagasi rahvusvahelise kaitse taotlus.

➡ [...] ⌚

(36) Vajalik ja proportsionaalne on tagada, et kolmanda riigi kodanikku, kes on tema rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise ajal piiril toimuva varjupaigamenetluse käigus juba kinni peetud, võib jätkuvalt kinni pidada, et valmistada ette tema tagasisaatmist ja/või viia läbi tema väljasaatmine, kui tema taotlus on tagasi lükatud. Et vältida olukorda, et kolmanda riigi kodanik vabastatakse automaatselt kinnipidamisest ja tal lubatakse siseneda liikmesriigi territooriumile hoolimata sellest, et talle ei ole antud õigust riigis viibida, on vaja näha ette piiratud ajavahemik, mille jooksul püütakse piiril väljastatud tagasisaatmisotsus täide viia. ➡ [...] ➡ **Piirimenetluse** ➡ raames ➡ **toimuv** ➡ kinni ➡ **pidamine** ➡ ➡ [...] ➡ ➡ **ei tohiks ületada nelja** ➡ kuud ja ➡ **see peaks kestma üksnes** ➡ nii kaua, kuni tegeldakse tema väljasaatmise korraldamisega, mis peab toimuma nõuetekohase hoolsusega. See kinnipidamisaeg ei tohiks piirata muude käesoleva direktiiviga ettenähtud kinnipidamisperioodide rakendamist. Kui esimesena nimetatud ajavahemiku lõpuks ei ole õnnestunud tagasisaatmist täide viia, võib kolmanda riigi kodanikku kinni pidada käesoleva direktiivi mõne muu sätte kohaselt ja selles sätestatud aja jooksul.]⁵

⁵ Piirimenetlust käsitlevad põhjendused 32–36 ei ole üldise lähenemisviisi osa.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 18

(kohandatud)

⇒ uus

⇒ Nõukogu

(37) Liikmesriikidel peaks olema kiire juurdepääs teiste liikmesriikide väljastatud

⇒ tagasisaatmisotsuseid ja ⇐ sisenemiskeelde käsitlevale teabele. ~~Selline teabevahetus~~

~~peaks toimuma~~ ☒ Selline juurdepääs peaks neil olema ☒ vastavalt ⇒ määrusele (EL)

⇒ [...] ☒ 2018/1860 ☒ ⁶ [määrus Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta

ebaseaduslikult riigis viibivate kolmanda riigi kodanike tagasisaatmiseks] ja ⇐ Euroopa

Parlamendi ja nõukogu ~~20. detsembri 2006. aasta~~ määrusele ⇒ (EL) 2018/1861⁷ ☒

⇒ [...] ☒ ~~(mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist~~
~~ja kasutamist~~ ⇒ [...] ☒ ⁸ ⇒ [...] ☒ ⁹⁻¹⁰.

⁶ [Määrus, mis käsitleb Schengeni infosüsteemi kasutamist ebaseaduslikult riigis viibivate kolmanda riigi kodanike tagasisaatmiseks] (ELT L ...).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) nr 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 381, 7.12.2018, lk 14).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4).

⁹ [...]

¹⁰ [...]

➡ (37a) Tagasisaatmisotsuste vastastikune tunnustamine võib aidata tagada tagasisaatmiste rakendamise tulemuslikkust. Liikmesriigid peaksid selleks kasutama kõiki kättesaadavaid koostöövahendeid ja teabevahetust. Komisjon peaks hindama tagasisaatmist käsitlevaid liidu õigusakte, et saavutada tagasisaatmisotsuste ühtsem ja järjekindlam rakendamine ning vähendada liikmesriikide asutuste halduskoormust, eelkõige tagasisaatmisotsuste vastastikuse tunnustamise kaudu, ning peaks kaaluma vastava seadusandliku ettepaneku esitamist. ⌂

↕ uus

➡ Nõukogu

(38) Tagasisaatmise haldamise süsteemide loomine liikmesriikides aitab tagasisaatmisprotsessi tõhustada. Iga riiklik süsteem peaks andma õigeaegset ning seire ja igal üksikjuhtumil järeelmeetmete võtmise jaoks asjakohast teavet kolmandate riikide kodanike isiku ja õigusliku olukorra kohta. Et teha tõhusalt koostööd ja et oluliselt vähendada halduskoormust, peaksid niisugused riiklikud tagasisaatmissüsteemid olema seotud Schengeni infosüsteemiga, et hõlbustada ja kiirendada tagasisaatmisega seotud teabe sisestamist, aga ka ➡ [...] ⌂ ➡ platvormiga ⌂, mille Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet määruse (EL).../... [*Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrus*] kohaselt loob.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 19

⇒ uus

- (39) Käesoleva direktiivi rakendamisega peaks kaasnema tagasisaatmisprotsessi kõigil tasanditel osalevate institutsioonide koostöö ning parimate tavade vahetamine ja edendamine ⇒ , sealhulgas võttes arvesse tagasisaatmise käsiraamatut ja ajakohastades seda korrapäraselt, et selles kajastuks õigusnormide ja poliitika areng, ⇐ ning see peaks pakkuma Euroopa lisaväärtust.

↓ uus

- (40) Liit annab rahalist ja operatiivtoetust, et saavutada käesoleva direktiivi tulemuslik rakendamine. Liikmesriigid peaksid võimalikult hästi ära kasutama liidu rahastamisvahendeid, programme ja projekte, mis on olemas tagasisaatmise valdkonnas, eelkõige määruse (EL) .../... [*Varjupaiga- ja Rändefondi asutamismäärus*] alusel, aga ka operatiivabi, mida Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet annab vastavalt määrusele (EL) .../... [*Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrus*]. Sellist toetust tuleks kasutada eelkõige selleks, et luua tagasisaatmise haldamise süsteemid ja programmid logistilise, finants- ja muu materiaalse või mitterahalise abi andmiseks, et toetada ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasipöördumist ja vajaduse korral taasintegreerimist.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 20
(kohandatud)

- (41) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tagasisaatmise, väljasaatmise, sunnimeetmete võtmise, kinnipidamise ja sisenemiskeeluga seotud ühiste eeskirjade kehtestamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning selle ulatuse ja mõju tõttu on seda parem saavutada ~~ühenduse~~ ☒ liidu ☒ tasandil, võib ~~ühendus~~ ☒ liit ☒ võtta meetmeid kooskõlas ~~asutamislepingu~~ ☒ Euroopa Liidu lepingu ☒ artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 21

- (42) Liikmesriigid peaksid rakendama käesolevat direktiivi diskrimineerimata soo, rassi, nahavärvi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puute, vanuse või seksuaalse sättumuse põhjal.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 22

- (43) Vastavalt 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsioonile peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi rakendamisel esmatähtsaks pidama lapse parimaid huvisid. Vastavalt Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonile peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi rakendamisel esmatähtsaks pidama austust perekonnaelu vastu.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 23

- (44) Käesoleva direktiivi kohaldamine ei piira kohustusi, mis tulenevad 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsioonist, mida on muudetud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga.

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 24

- (45) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.

↓ uus

➡ Nõukogu

- (46) Selliste kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ei vasta või enam ei vasta liikmesriikidesse sisenemise või seal viibimise või elamise tingimustele, käesoleva direktiivi kohaselt tulemusliku tagasisaatmise rakendamine on oluline osa ulatuslikest jõupingutustest ebaseadusliku ➡ sisse ➡ rände vastu võitlemisel ja ühtlasi oluline põhjus, miks see teema pakub suurt avalikku huvi.

(47) Liikmesriikide tagasisaatmisasutustel on vaja töödelda isikuandmeid, et tagada tagasisaatmismenetluste nõuetekohane rakendamine ja tagasisaatmisotsuste edukas täitmine. Vastuvõtivate kolmandate riikide suhtes ei kohaldata sageli komisjoni poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679¹¹ artikli 45 ☞ [...] ☞¹² ☞ [...] ☞ kohaselt vastu võetud kaitse piisavuse otsuseid ja sageli ei ole need riigid sõlminud või ei kavatse sõlmida liiduga tagasivõtukokkulepet ega näe muul viisil ette asjakohaseid kaitsemeetmeid määruse (EL) 2016/679 artikli 46 tähenduses ☞ [...] ☞. Hoolimata liidu ulatuslikest püüetest teha ebaseaduslikult liidus viibivate ja tagasisaatmisele kuuluvate kolmanda riigi kodanike peamiste päritoluriikidega koostööd, ei ole alati võimalik tagada, et sellised kolmandad riigid täidavad süstemaatiliselt oma rahvusvahelisest õigusest tulenevat kohustust võtta oma kodanikke tagasi. Liidu või liikmesriikide poolt sõlmitud või läbiräägitavate tagasivõtukokkulepetega, milles nähakse ette asjakohased kaitsemeetmed andmete edastamiseks kolmandatele riikidele määruse (EL) 2016/679 artikli 46 alusel ☞ [...] ☞, on hõlmatud üksnes piiratud arv selliseid kolmandaid riike. Olukorras, kus selliseid kokkuleppeid ei ole, peaksid liikmesriikide pädevad asutused edastama liidu tagasisaatmisoperatsioonide läbiviimise otstarbel isikuandmeid tingimuste kohaselt, mis on sätestatud määruse (EL) 2016/679 artikli 49 lõike 1 punktis d ☞ [...] ☞.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

¹² —[...]—

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 25
(kohandatud)

- (48) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa ☒ Liidu toimimise lepingule ☒ Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli ☒ nr 22 ☒ artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev direktiiv põhineb sel määral, kui seda kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ☒ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399¹³ kohaselt ☒ ei vasta või enam ei vasta sisenemistingimustele vastavalt Schengeni piirieskirjadele¹⁴, Schengeni *acquis*'l Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa IV jaotise alusel, peab Taani kõnealuse protokolli artikli 5 ☒ 4 ☒ kohaselt otsustama kuue kuu jooksul pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist ☒ seda, kui nõukogu on käesoleva direktiivi kohta otsuse teinud ☒ , kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 105, 13.4.2006, lk 1).

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 26
(kohandatud)

- (49) Kuna käesolevat direktiivi kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ☒ määruse (EL) 2016/399 kohaselt ☒ ei vasta või enam ei vasta sisenemistingimustele ~~vastavalt Schengeni piirikeskijadele~~, kujutab käesolev direktiiv endast Schengeni *acquis* sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu ~~29. mai 2000. aasta~~ otsusele 2000/365/EÜ ~~(Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis* sätetes)~~¹⁵. Peale selle, Euroopa Liidu lepingule ja ~~Euroopa Ühenduse asutamislepingule~~ ☒ Euroopa Liidu toimimise lepingule ☒ lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta ☒ vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes ☒ käsitleva protokoll ☒ nr 21 ☒ artiklite 1 ja 2 kohaselt ja ilma et see piiraks nimetatud protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Ühendkuningriik käesoleva direktiivi vastuvõtmisel, ~~mistõttu~~ ☒ ja ☒ see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

¹⁵ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis* sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 27 (kohandatud)

- (50) Kuna käesolevat direktiivi kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ☒ määruse (EL) 2016/399 kohaselt ☒ ei vasta või enam ei vasta sisenemistingimustele ~~vastavalt Schengeni piirikeskijadele~~, kujutab käesolev direktiiv endast Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu ~~28. veebruaril 2002. aasta~~ otsusele 2002/192/EÜ ~~(Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes)~~¹⁶. Peale selle, Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule ☒ Euroopa Liidu toimimise lepingule ☒ lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta ☒ vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes ☒ käsitleva protokolli ☒ nr 21 ☒ artiklite 1 ja 2 kohaselt ja ilma et see piiraks nimetatud protokolli artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ~~, mistõttu~~ ☒ ja ☒ see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

¹⁶ Nõukogu 28. veebruaril 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 28 (kohandatud)

- (51) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev direktiiv – niivõrd kui seda kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ☒ määruse (EL) 2016/399 kohaselt ☒ ei vasta või enam ei vasta sisenemistingimustele ~~vastavalt Schengeni piirikeskirjadele~~ – endast Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu tähenduses ☒ viimati nimetatud riikide ☒ ~~nende kahe riigi~~ ühinemiseks Schengeni *acquis*’ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, mis on seotud ~~nimetatud lepingu teatavate rakenduseeskirjade käsitleva~~ nõukogu otsuse 1999/437/EÜ¹⁷ artikli 1 punktis C osutatud valdkonnaga.

¹⁷ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*’ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 29
(kohandatud)

- (52) Šveitsi puhul kujutab käesolev direktiiv – niivõrd kui seda kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ☒ määruse (EL) 2016/399 kohaselt ☒ ei vasta või enam ei vasta sisenemistingimustele ~~vastavalt Schengeni piirieskirjadele~~ – endast Schengeni *acquis*¹⁸ sätete edasiarendamist lepingu tähenduses, mis sõlmiti Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*¹⁸ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis C osutatud valdkonda, mida loetakse koostoimes ~~Euroopa Ühenduse nimel selle lepingu sõlmimist käsitleva~~ nõukogu otsuse 2008/146/EÜ¹⁹ artikliga 3.

¹⁸ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

¹⁹ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

↓ 2008/115/EÜ, põhjendus 30
(kohandatud)

- (53) Liechtensteini puhul kujutab käesolev direktiiv – niivõrd kui seda kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ☒ määruse (EL) 2016/399 kohaselt ☒ ei vasta või enam ei vasta sisenemistingimustele ~~vastavalt Schengeni piirieskirjadele~~ – endast Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolliga tähenduses, mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel sõlmitud lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’²⁰ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis C osutatud valdkonda, mida loetakse koostoimes ~~Euroopa Ühenduse nimel selle protokolliga allkirjastamist ja teatavate sätete ajutist kohaldamist käsitleva~~ nõukogu otsuse 2011/350/EL²¹ ~~2008/261/EÜ~~²² artikliga 3.

²⁰ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

²¹ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolliga (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

²² ELT L 83, 26.3.2008, lk 3.

↓ uus

- (54) Kohustus võtta käesolev direktiiv liikmesriigi õigusesse üle peaks piirduma sätetega, mida on võrreldes varasema direktiiviga oluliselt muudetud. Muutmata sätete ülevõtmise kohustus tuleneb varasemast direktiivist.
- (55) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide kohustusi, mis on seotud I lisas osutatud direktiivi liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevaga,

ON VÕTNUD VASTU KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

~~Sisu~~ ☒ Reguleerimisese ☒

Käesolevas direktiivis sätestatakse ühised nõuded ja kord, mida tuleb kohaldada liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel, kooskõlas ~~ühenduse~~ ☒ liidu ☒ õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluvate põhiõigustega ja rahvusvahelise õigusega, kaasa arvatud pagulaste kaitse ja inimõigustega seotud kohustustega.

Artikkel 2

~~Reguleerimisala~~ ☒ Kohaldamisala ☒

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike suhtes.

2. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohalda käesolevat direktiivi kolmandate riikide kodanike suhtes:
- a) kelle suhtes rakendatakse sisenemiskeeldu vastavalt ☒ määruse (EL) 2016/399 ☒ ~~Schengeni piirieskirjade~~ artiklile 1412 või kelle pädevad asutused on tabanud või kinni pidanud seoses liikmesriigi maismaa-, mere- või õhuvälispiiri ebaseadusliku ületamisega ning kes ei ole hiljem saanud luba või õigust kõnealuses liikmesriigis viibimiseks;
 - b) kelle suhtes rakendatakse tagasisaatmist kriminaalkaristusena või kriminaalkaristuse tagajärjena vastavalt siseriiklikule õigusele või kelle suhtes rakendatakse väljaandmismenetlust.
3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata ~~ühenduse~~ ☒ liidu õiguse alusel ☒ vaba liikumise õigust omavate isikute suhtes vastavalt ~~Schengeni piirieskirjade~~ ☒ määruse (EL) 2016/399 ☒ artikli 2 ~~lõikele~~ punktile 5.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „kolmanda riigi kodanik“ – isik, kes ei ole Euroopa Liidu kodanik ~~asutamislepingu~~
~~☒~~ Euroopa Liidu toimimise lepingu ~~☒~~ artikli ~~☒~~ 20 ~~☒~~ 17 lõike 1 tähenduses ja kes ei
oma ~~ühenduse~~ ~~☒~~ liidu õiguse alusel ~~☒~~ vaba liikumise õigust vastavalt ~~☒~~ määruse (EL)
2016/399 ~~☒~~ Schengeni piirieskirjade artikli 2 punktile 5 lõikele 5;
2. „ebaseaduslik riigisviibimine“ – kolmanda riigi kodaniku viibimine liikmesriigi
territooriumil, kui ta ei vasta või enam ei vasta ~~☒~~ määruse (EL) 2016/399 ~~☒~~ Schengeni
piirieskirjade artiklis 65 sätestatud sisenemise tingimustele või muudele asjaomasesse
liikmesriiki sisenemise, selles viibimise või elamise tingimustele;

3. „tagasisaatmine“ – kolmanda riigi kodaniku naasmine kas vabatahtlikult tagasipöördumiskohustust täites või sunniviisiliselt:

a) tema päritoluriiki või

b) transiidiriiki vastavalt ühenduse ☒ liidu ☒ või kahepoolsetele tagasivõtulepingutele või muudele kokkulepetele või

c) muusse kolmandasse riiki, kuhu asjaomane kolmanda riigi kodanik otsustab vabatahtlikult tagasi pöörduda ja kus ta vastu võetakse;

☞ d) kolmandasse riiki, kuhu kolmanda riigi kodanikul on õigus siseneda ja kus tal on elamisõigus; ☹

➔ e) viimase võimalusena, kui tagasisaatmine punktides a–d osutatud kolmandasse riiki ei ole võimalik, sest kolmas liikmesriik või kolmanda riigi kodanik ei tee koostööd kodaniku tagasisaatmisel mis tahes kolmandasse riiki, kellega on sõlmitud ELi või kahepoolne kokkulepe, mille alusel kolmanda riigi kodanik vastu võetakse ja lubatakse tal sinna jääda, kusjuures järgitakse rahvusvahelisi inimõiguste standardeid vastavalt kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelisele paktile ning tingimusel et tagasisaatmist ei takista ükski rahvusvaheline, Euroopa või siseriiklik õigusnorm. Kui kodanik saadetakse tagasi kolmandasse riiki, millel on liikmesriigiga ühine piir, on nõutav, et enne, kui alustatakse läbirääkimisi asjaomase kahepoolse kokkuleppe üle, oleks olemas kokkulepe asjaomase liikmesriigiga; ➔

4. „tagasisaatmisotsus“ – haldus- või kohtuotsus või -akt, millega sätestatakse, et kolmanda riigi kodaniku riigisviibimine on ebaseaduslik, ja kehtestatakse või sätestatakse tagasipöördumiskohustus;
5. „väljasaatmine“ – tagasipöördumiskohustuse täitmine, eelkõige füüsiline transport liikmesriigist välja;

6. „sisenemiskeeld“ – haldus- või kohtuotsus või haldus- või kohtuakt, millega keelatakse sisenemine liikmesriigi territooriumile ja viibimine liikmesriigi territooriumil kindla tähtaja jooksul ➡ [...] ⌂ ;
7. „põgenemise oht“ – ☒ üksikjuhul selliste ☒ õigusaktides kehtestatud objektiivsetel kriteeriumitel rajanevate ~~selliste~~ põhjuste olemasolu ~~üksikjuhul~~, mis annavad alust arvata, et kolmanda riigi kodanik, kelle suhtes kohaldatakse tagasisaatmismenetlust, võib põgeneda;
8. „vabatahtlik lahkumine“ – tagasipöördumiskohustuse täitmine selleks tagasisaatmisotsuses ettenähtud tähtaja jooksul;
9. „haavatavad isikud“ – ➡ muu hulgas ⌂ alaealised, saatjata alaealised, puuetega inimesed, eakad, rasedad, alaealiste lastega üksikvanemad ning piinamise, vägistamise või muu raske psühholoogilise, füüsilise või seksuaalse vägivalla ohvriks langenud isikud ➡ [...] ⌂
➡ ; ⌂

➡ **10. „muu riigisviibimise õigust andev luba“ – kolmanda riigi kodanikule liikmesriigi poolt väljastatud dokument, millega antakse tema territooriumil viibimise õigus ja mis ei ole elamisluba määruse 2016/399 artikli 2 punkti 16 tähenduses ega pikaajaline viisa määruse 2018/1860 (SISi määrus tagasisaatmise kohta) artikli 2 punkti 14 tähenduses, välja arvatud direktiivi 2013/33/EL artiklis 6 osutatud dokument.** ⌂

Artikkel 4

Soodsamad sätted

1. Käesolev direktiiv ei piira järgmiste õigusaktide soodsamate sätete kohaldamist:
 - a) kahe- või mitmepoolsed kokkulepped ~~ühenduse~~ ☒ liidu ☒ või ~~ühenduse~~ ☒ liidu ☒ ja tema liikmesriikide ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel;
 - b) kahe- või mitmepoolsed kokkulepped ühe või mitme liikmesriigi ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel.
2. Käesolev direktiiv ei piira ühegi sellise sätte kohaldamist, mis võib olla soodsam kolmanda riigi kodaniku suhtes ja mis on sätestatud ~~ühenduse~~ ☒ liidu ☒ sisserände- ja varjupaigalases õigustikus.
3. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriigi õigust võtta vastu või säilitada sätteid, mis on soodsamad isikutele, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, tingimusel et sellised sätted on käesoleva direktiiviga kooskõlas.
4. Seoses kolmandate riikide kodanikega, kes artikli 2 lõike 2 punkti a kohaselt jäetakse käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja, liikmesriigid:
 - a) tagavad, et nende kohtlemine ja kaitsetase ei oleks ebasoodsam artikli ~~108~~ lõigetes 4 ja 5 (sunnimeetmete kasutamise piiramine), artikli ~~119~~ lõike 2 punktis a (väljasaatmise edasilükkamine), artikli ~~1714~~ lõike 1 punktides b ja d (esmaabi ja haavatavate isikute vajaduste arvessevõtmine) ning artiklites ~~1916~~ ja ~~2017~~ (kinnipidamistingimused) sätestatust, ning
 - b) järgivad mittetagasisaatmise põhimõtet.

Artikkel 5

Mittetagasisaatmine, ➤ proportsionaalsus, ⌚ lapse parimad huvid, perekonnaelu ja tervislik seisund

Käesoleva direktiivi rakendamisel võtavad liikmesriigid nõuetekohaselt arvesse:

- a) lapse parimaid huve,
- b) perekonnaelu,
- c) asjaomase kolmanda riigi kodaniku tervislikku seisundit

ning järgivad mittetagasisaatmise põhimõtet ➤ ja proportsionaalsuse põhimõtet ⌚ .

↓ uus

☞ Nõukogu

Artikkel 6

Põgenemise oht

1. ☞ **Käesoleva artikli kohaldamisel tehakse põgenemisohu esinemine või sellise ohu puudumine kindlaks üksikjuhtumi konkreetsete asjaolude üldise hindamise põhjal.** ☹

Artikli 3 lõikes 7 osutatud objektiivsete kriteeriumide hulka peavad kuuluma vähemalt järgmised kriteeriumid:

a) ☞ [...] ☹ ;

b) ☞ [...] ☹

c) ☞ [...] ☹

d) ebaseaduslik sisenemine liikmesriigi ☞ **territooriumile või isiku tabamine või kinnipidamine seoses liikmesriigi maismaa-, mere- või õhuvälispiiri ebaseadusliku ületamisega** ☹ ;

e) ebaseaduslik liikumine teise liikmesriigi territooriumile ☞ **, sealhulgas pärast kolmanda riigi läbimist või katsed seda teha** ☹ ;

- f) selgesõnaliselt väljendatud kavatsus mitte täita tagasisaatmisega seotud meetmeid, mida rakendatakse käesoleva direktiivi alusel ➤ , või tegevus, mis näitab selgelt kavatsust selliseid meetmeid mitte täita ➤ ;
- g) isiku kohta on mõnes teises liikmesriigis väljastatud tagasisaatmisotsus;
- h) tagasisaatmisotsuse ➤ täitmata jätmine ➤ ➤ [...] ➤ vabatahtliku ➤ ks ➤ lahkumise ➤ ks ➤ ➤ määratud ➤ tähtaja ➤ jooksul ➤ ➤ [...] ➤ ;
- i) ➤ [...] ➤ ➤ käesoleva direktiivi ➤ artikli 8 lõike ➤ [...] ➤ ➤ 2 ➤ ➤ või artikli 9 lõike ➤ ➤ [...] ➤ ➤ 3 ➤ ➤ järgimata jätmine ➤ ➤ [...] ➤ ;
- j) isik on jätnud täitmata artiklis 7 osutatud kohustuse teha tagasisaatmismenetluse kõikides etappides liikmesriikide pädevate asutustega koostööd;
- k) ➤ [...] ➤ isik on ➤ [...] ➤ ➤ varem ➤ süüdi mõistetud kuriteos, ➤ [...] ➤ ➤ mida peetakse liikmesriikide õiguses raskeks kuriteoks, või raamotsuse 2002/584/JSK artikli 2 lõikes 2 osutatud süütegudes Euroopa Liidus ➤ ;
- l) ➤ [...] ➤
- m) võltsitud või vale ➤ - isikut tõendavate või ➤ ➤ reisi ➤ dokumentide ➤ elamislubade või viisade või sisenemistingimusi õigustavate dokumentide ➤ kasutamine ➤ , selliste ➤ ➤ [...] ➤ dokumentide hävitamine või muul viisil kõrvaldamine ➤ , varjunime kasutamine petmiskavatsusega, muu valeteabe esitamine suuliselt või kirjalikult, ➤ ➤ [...] ➤ ➤ ➤ või ➤ ➤ liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt nõutud ➤ [...] ➤ ➤ ➤ biomeetriliste andmete ➤ andmisest keeldumine ➤ ➤ või muul viisil pettuse teel vastuseismine tagasisaatmismenetlusele ➤ ;

n) vägivaldne ➡ [...] ☹ vastuseisimine tagasisaatmismenetlusele;

o) ➡ [...] ☹

p) kehtiva sisenemiskeelu rikkumine.

➡ [...] ☹

q) ➡ [...] ☹

➡ r) oht avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule. ☹

➡ Liikmesriigid võivad esitada oma siseriiklikes õigusaktides täiendavad objektiivsed kriteeriumid, nagu isikut tõendavate dokumentide puudumine või käimasolev kuriteo uurimine või kriminaalmenetlus. ☹

2. ➡ [...] ☹

Kui on täidetud mõni lõike 1 punktides ➡ f, ☹ m, n, ➡ [...] ☹ ja p osutatud objektiivsetest kriteeriumidest, peavad liikmesriigid ➡ [...] ☹ kindlaks määrama, et sellel üksikjuhtumil eeldatakse põgenemisohu olemasolu, kui ei ole tõendatud teisiti.

➡ Liikmesriigid võivad oma siseriiklikus õiguses näha ette, et kui on täidetud üks lõike 1 punktides d, e, [...] g, h, k, i, j [...] ja r osutatud kriteeriumidest eeldatakse üksikjuhtumil põgenemisohu olemasolu, kui ei ole tõendatud teisiti. ☹

Koostöökohustus

1. Liikmesriigid kehtestavad kolmandate riikide kodanikele kohustuse teha tagasisaatmismenetluse kõigis etappides koostööd liikmesriikide pädevate asutustega. See kohustus peab eelkõige hõlmama ➞ [...] ➞ :

 - a) ➞ [...] ➞ ➞ **kohustust** ➞ esitada kõik andmed, mida on vaja isiku kindlakstegemiseks või isikusamasuse kontrollimiseks ➞ , **ning taotluse korral tõendada tehtud jõupingutusi** ➞ ;
 - b) ➞ [...] ➞ ➞ **kohustust** ➞ esitada teavet teekonnal läbitud kolmandate riikide kohta;
 - c) ➞ [...] ➞ ➞ **kohustust esitada pädevatele asutustele usaldusväärne aadress liikmesriigi õiguses sätestatud vormis ja tähtaja jooksul ning** ➞ jääda kogu menetluse vältel riiki ja olla kättesaadav;
 - d) ➞ [...] ➞ ➞ **kohustust** ➞ esitada kolmandate riikide pädevatele asutustele kehtiva reisidokumendi saamise taotlus ➞ **ning esitada kogu teave ja kõik avaldused, mis on sellise dokumendi saamiseks vajalikud, samuti teha kõnealuste asutustega koostööd;** ➞
 - e) ➞ **kohustust tulla isiklikult liikmesriigi või kolmanda riigi pädevasse asutusse kohale, kui see on sel eesmärgil nõutav.** ➞

2. Lõike 1 punktis a osutatud andmete hulka kuuluvad kolmandate riikide kodanike avaldused ja nende valduses olevad dokumendid nende isiku, kodakondsuse või kodakondsuste, ➤ sünniaja ja -koha, ➤ ➤ [...] ➤ ➤ eelmise elukohariigi (eelmise elukohariikide) ja eelmise elukoha (eelmise elukohtade), reisiteekonna ja reisidokumentide ➤ ning biomeetriliste andmete ➤ kohta.
3. Liikmesriigid teatavad kolmandate riikide kodanikele, millised on ➤ nende ➤ lõikes 1 osutatud ➤ kohustused ja ➤ ➤ [...] ➤ ➤ nende ➤ täitmata jätmise tagajärjed ➤ , sealhulgas õigusriigi põhimõtetele vastavad liikmesriigi õiguse kohased karistused, kui need on liikmesriikides ette nähtud. Liikmesriigid kehtestavad sellise teabe esitamise korra ➤ .

↓ 2008/115/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

⇒ Nõukogu

II PEATÜKK

EBASEADUSLIKU RIIGISVIIBIMISE LÕPETAMINE

Artikkel ~~86~~

Tagasisaatmisotsus

1. Ilma et see piiraks lõigetes 2 kuni 5 **☞ ja lõikes 7 ☞** sätestatud erandite kohaldamist **☞ ning artikli 13 lõikes 2 osutatud olukorda ☞**, väljastavad liikmesriigid tagasisaatmisotsuse iga kolmanda riigi kodaniku kohta, kes viibib nende territooriumil ebaseaduslikult. **☞ Kolmanda riigi kodanik täidab seda otsust. ☞**
2. **☞ Ilma et see piiraks määruse (EL) 604/2013 kohaldamist, peavad liikmesriigi ☞**
☞ [...] ☞ territooriumil ebaseaduslikult viibivad kolmanda riigi kodanikud, kellele on mõnes muus liikmesriigis väljastatud kehtiv elamisluba või **☞ pikaajaline viisa ☞**
☞ [...] ☞ ☞ minema ☞ viivitamatult **☞ [...] ☞** kõnealuse **☞ muu ☞** liikmesriigi territooriumile. **☞ [...] ☞**

☞ Kui ☞ kolmanda riigi kodaniku viivitamatut lahkumist nõutakse avaliku korra **☞**
avaliku julgeoleku ☞ või riikliku julgeoleku huvides, kohaldatakse lõiget 1.

➔ Kui asjaomane kolmanda riigi kodanik seda nõuet ei täida, kohaldatakse lõiget 1 ja tagasisaatmisotsuse väljastanud liikmesriik alustab konsulteerimist kooskõlas määruse (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi (SIS) kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks artikliga 10. ➔

➔ Kui elamisloa või pikaajalise viisa väljastanud liikmesriik teavitab tagasisaatmisotsuse väljastanud liikmesriiki sellest, et ta jätab elamisloa või pikaajalise viisa kehtima, või kui ta ei tee otsust määruse (EL) 2018/1860 artikli 10 punktis e sätestatud aja jooksul, on kõnealune liikmesriik kohustatud lubama kolmanda riigi kodaniku oma territooriumile. ➔

➔ Kui elamisloa või pikaajalise viisa väljastanud liikmesriik teavitab tagasisaatmisotsuse väljastanud liikmesriiki sellest, et ta ei jäta elamisluba või pikaajalist viisat kehtima, võtab tagasisaatmisotsuse väljastanud liikmesriik selle otsuse täitmiseks vajalikud meetmed. ➔

➡ 2a. Ilma et see piiraks määruse (EL) 604/2013 kohaldamist, peavad liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult viibivad kolmandate riikide kodanikud, kellele on mõnes muus liikmesriigis väljastatud muu riigisviibimise õigust andev luba, minema viivitamatult kõnealuse muu liikmesriigi territooriumile. Kui asjaomane kolmanda riigi kodanik seda nõuet ei täida või kui kolmanda riigi kodaniku viivitamatut lahkumist nõutakse avaliku korra, avaliku julgeoleku või riikliku julgeoleku huvides, kohaldatakse lõiget 1. ➡

3. Liikmesriigid võivad loobuda tagasisaatmisotsuse väljastamisest nende territooriumil ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku suhtes, kui mõni teine liikmesriik võtab kõnealuse kolmanda riigi kodaniku tagasi ☒ 13. jaanuaril 2009 ☒ ~~käesoleva direktiivi jõustumise päeval~~ kehtivate kahepoolsete lepingute või kokkulepete kohaselt. Sellisel juhul kohaldab asjaomase kolmanda riigi kodaniku tagasi võtnud liikmesriik lõiget 1.

4. Liikmesriigid võivad igal ajal otsustada väljastada nende territooriumil ebaseaduslikult viibivale kolmanda riigi kodanikule kaastundlikel, humanitaar- või muudel põhjustel sõltumatu elamisloa **☞ , pikaajalise viisa ☞** või muu **☞ riigisviibimise õigust andva ☞** loa **☞ [...] ☞**. Sellisel juhul tagasisaatmisotsust ei väljastata. Kui tagasisaatmisotsus on juba väljastatud, siis see tühistatakse või peatatakse elamisloa **☞ , pikaajalise viisa ☞** või mõne muu **☞ riigisviibimise õigust andva ☞ ☞ [...] ☞** loa kehtivusajaks.
5. Kui seoses kolmanda riigi kodanikuga, kes viibib liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult, on pooleli elamisloa **☞ , pikaajalise viisa ☞** või muu **☞ riigisviibimise õigust andva ☞ ☞ [...] ☞** loa uuendamise menetlus, kaalub kõnealune liikmesriik tagasisaatmisotsuse väljastamisest hoidumist, kuni pooleliolev menetlus on lõppenud, ilma et see piiraks lõike 6 kohaldamist.

6. ⇒ Liikmesriigid väljastavad tagasisaatmisotsuse ➔ oma siseriiklikes õigusaktides
sätestatu kohaselt: ☹

➔ a) ☹ ➔ [...] ☹ ➔ samas aktis ☹ ➔ [...] ☹ ➔ koos ☹ otsus ➔ ega ☹ , millega lõpetatakse
kolmanda riigi kodaniku seaduslik riigis viibimine ➔ või millega ei anta selleks luba ☹ ,
sealhulgas otsus, millega jäetakse kolmanda riigi kodanikule määruse (EL) .../...
[*miinimumnõuete määrus*] kohaselt pagulasseisund või täiendava kaitse seisund andmata
➔ või ☹ ⇐

➔ b) koos otsusega või ilma põhjendamatu viivitusest pärast seda, kui on vastu
võetud otsus, millega lõpetatakse kolmanda riigi kodaniku seaduslik riigis viibimine või
millega ei anta selleks luba, sealhulgas otsus, millega jäetakse kolmanda riigi kodanikule
määruse (EL) .../... [*miinimumnõuete määrus*] kohaselt pagulasseisund või täiendava
kaitse seisund andmata. ☹

Käesolev direktiiv ei takista liikmesriikidel võtta vastu ☒ tagasisaatmisotsust ☒ ~~otsust~~
~~seadusliku riigisviibimise lõpetamise kohta koos tagasisaatmis- ja/või ☒ ➔ [...] ☹ ☒~~
väljasaatmisotsusega ja/või sisenemiskeeluga ☒ ühe ja sama ☒ oma siseriiklikus õiguses
ettenähtud haldus- või kohtuotsuse või haldus- või kohtuaktiga, ilma et see piiraks III
~~peatükis ning ühenduse ja siseriikliku õiguse muude asjakohaste sätete kohaselt sätestatud~~
~~menetluslikke tagatisi.~~

↓ uus

☞ Nõukogu

☞ [...] ☞ Käesolev lõige ☞ ei piira III peatükist ning muudest liidu ja siseriikliku õiguse asjakohastest sätetest tulenevate kaitsemeetmete kohaldamist. ☞ Liikmesriigid tagavad eelkõige tagasisaatmisotsuse õiguslike tagajärgede peatamise kuni määruse (EL) .../... [varjupaigamenetluse määrus] artikli 53 kohaselt esitatud edasikaebuse tulemuse saamiseni, kusjuures kolmanda riigi kodanikul on lubatud jääda asjaomase liikmesriigi territooriumile määruse (EL) .../... [varjupaigamenetluse määrus] artikli 54 lõike 1 või artikli 54 lõike 2b kohaselt. ☞

☞ 7. Liikmesriigid võivad tunnustada muude liikmesriikide pädevate asutuste poolt lõike 1 kohaselt väljastatud tagasisaatmisotsuseid vastavalt nõukogu direktiivile 2001/40/EÜ. Sellistel juhtudel viiakse tagasisaatmine läbi vastavalt tagasisaatmist läbi viivas liikmesriigis kohaldatavatele õigusaktidele. ☞

➔ 8. Liikmesriigid teevad tagasisaatmisotsuste täitmise hõlbustamiseks vajaduse korral koostööd määratud kontaktasutuste kaudu. Eelkõige võivad liikmesriigid teha koostööd lubades läbida teise liikmesriigi territooriumi tagasisaatmisotsuse täitmiseks või reisidokumentide saamiseks. Sellise koostöö kord võidakse kindlaks määrata kahe- või mitmepoolsetes kokkulepetes või lepingutes ning see võib hõlmata tagasisaatmise saatemeeskonda puudutavaid tingimusi, vastamise tähtaegu ja seonduvaid kulusid. ➔

↓ 2008/115/EÜ

⇒ uus

Artikkel 97

Vabatahtlik lahkumine

1. Tagasisaatmisotsusega nähakse ette sobiv ~~seitsme~~ kuni kolmekümne päeva pikkune tähtaeg vabatahtlikuks lahkumiseks, ilma et see piiraks lõigetes 2 ja 4 osutatud erandite tegemist. Liikmesriigid võivad oma siseriiklikes õigusaktides sätestada, et nimetatud tähtaeg võimaldatakse ainult asjaomase kolmanda riigi kodaniku taotlusel. Sellisel juhul teavitavad liikmesriigid asjaomaseid kolmandate riikide kodanikke sellise taotluse esitamise võimalusest.

Esimeses lõigus ette nähtud tähtaeg ei välista võimalust, et asjaomased kolmanda riigi kodanikud lahkuvad varem.

↓ uus

⇒ Nõukogu

Vabatahtliku lahkumise tähtaja pikkus määratakse kindlaks pärast iga ⇒ [...] ⇐

⇒ juhtumi ⇐ ⇒ [...] ⇐ asjaolude hoolikat kaalumist ⇒ [...] ⇐ .

↓ 2008/115/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

⇒ Nõukogu

2. Vajaduse korral pikendavad peavad liikmesriigid vabatahtliku lahkumise tähtaega sobiva ajavahemiku võrra, võttes arvesse iga üksikjuhtumi konkreetseid asjaolusid, nagu viibimise kestus, koolis käivad lapsed ning muude perekonna- ja sotsiaalsete sidemete olemasolu.
3. Vabatahtliku lahkumise tähtaja jooksul võib kehtestada teatavaid kohustusi, mille eesmärk on vältida põgenemise ohtu, nagu korrapärane ilmunine ametiasutustesse, piisava rahalise tagatise määramine, dokumentide loovutamine või kohustus viibida kindlaksmääratud kohas.

4. ➔ Ilma et see piiraks asjaomase kolmanda riigi kodaniku võimalust täita vabatahtlikult lahkumise kohustust ja saada artikli 14 lõike 3 kohaselt toetust, ☹
➔ [...] ☹ ei ➔ [...] ☹ ➔ määra liikmesriigid ☹ vabatahtlikuks lahkumiseks tähtaega järgmistel juhtudel: ⇐

a) kui ➔ artikli 6 kohaselt on kindlaks tehtud, et ⇐ esineb põgenemise oht;

➔ [...] ☹

➔ [...] ☹ ➔ b) ☹ ➔ [...] ☹ kui asjaomane ➔ [...] ☹ kolmanda riigi kodanik kujutab endast ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule.

~~Liikmesriigid võivad jätta vabatahtliku lahkumise tähtaja määramata või määrata alla seitsmepäevase tähtaja.~~

➔ Liikmesriigid võivad jätta vabatahtliku lahkumise tähtaja määramata, kui seadusliku riigis viibimise taotlus jäeti rahuldamata, kuna see oli ilmselgelt alusetu, pettusel põhinev või vastuvõetamatu. ☹

➔ Liikmesriigid võivad teha otsuse mitte kohaldada käesolevat lõiget alaealiste ja lastega perekondade suhtes. ☹

Väljasaatmine

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagasisaatmisotsuse täitmiseks juhul, kui artikli 97 lõike 4 kohast tähtaega vabatahtlikuks lahkumiseks ei ole määratud või kui tagasipöördumiskohustust ei ole artikli 97 kohaselt vabatahtlikuks lahkumiseks määratud tähtaja jooksul täidetud. ⇒ Nende meetmete hulka kuuluvad kõik meetmed, mida on vaja, et teha kindlaks ebaseaduslikult riigis viibivate kolmanda riigi kodanike isikud, kui neil ei ole kehtivat reisidokumenti, ja et saada selline dokument ☞, **sealhulgas õigusriigi põhimõtetele vastavad liikmesriigi õiguse kohased karistused, kui need on liikmesriikides ette nähtud** ☹ . ⇐
2. Kui liikmesriik on määranud artikli 97 kohase tähtaja vabatahtlikuks lahkumiseks, võib tagasisaatmisotsuse täita üksnes pärast kõnealuse tähtaja lõppu, kui selle tähtaja jooksul ei ilmne artikli 97 lõikes 4 osutatud ohtu.

3. Liikmesriigid võivad vastu võtta eraldi haldus- või kohtuotsuse või haldus- või kohtuakti, millega nähakse ette väljasaatmine.
4. Kui liikmesriik võtab väljasaatmisel vastupanu avaldava kolmanda riigi kodaniku väljasaatmiseks viimase võimalusena sunnimeetmeid, on sellised meetmed proportsionaalsed ega ületa mõistliku jõu piire. Neid rakendatakse siseriikliku õiguse kohaselt kooskõlas põhiõigustega ja asjaomase kolmanda riigi kodaniku väärikust ja füüsilist puutumatust austades.
5. Õhuteed pidi väljasaatmisel võtavad liikmesriigid arvesse otsusele 2004/573/EÜ lisatud üldsuuniseid julgeolekusätete kohta ühisel väljasaatmisel õhuteed pidi.
6. Liikmesriigid näevad ette sunniviisilise tagasisaatmise tõhusa jälgimissüsteemi.

➡ 7. Liikmesriigid võivad otsustada, et kulud, mis on seotud väljasaatmisega, sealhulgas kinnipidamisega vastavalt artiklitele 18 ja 22, kannab asjaomane kolmanda riigi kodanik või muu isik või üksus, kes on allkirjastanud kohustuste deklaratsiooni, mis hõlbustab eelnevat sisenemist Euroopa Liitu ja seal viibimist. ⬅

Väljasaatmise edasilükkamine

1. Liikmesriigid lükkavad väljasaatmise edasi, kui:
 - a) see oleks vastuolus mittetagasisaatmise põhimõttega või
 - b) kui artikli ~~161~~161 lõike 2 kohaselt on tehtud peatava mõjuga korraldus.
2. Liikmesriigid võivad väljasaatmise sobiva ajavahemiku võrra edasi lükata, võttes arvesse iga üksikjuhtumi konkreetseid asjaolusid. Liikmesriigid võtavad eelkõige arvesse:
 - a) kolmanda riigi kodaniku füüsilist või vaimset seisundit;
 - b) tehnilisi põhjuseid, nagu transpordivõimaluste puudumine või väljasaatmise ebaõnnestumine, kui väljasaadetavat ei ole võimalik kindlaks teha.
3. Kui väljasaatmine lükatakse edasi vastavalt lõigetele 1 ja 2, võib asjaomase kolmanda riigi kodaniku suhtes kehtestada artikli ~~97~~97 lõikes 3 sätestatud kohustusi.

Artikkel ~~124~~

Saatjata alaealiste tagasi- ja väljasaatmine

1. Enne kui tehakse otsus väljastada tagasisaatmisotsus saatjata alaealise suhtes, antakse abi asjakohaste üksuste poolt, kes ei ole tagasisaatmist täide viivad asutused, võttes nõuetekohaselt arvesse lapse parimaid huve.
2. Enne saatjata alaealise väljasaatmist liikmesriigi territooriumilt veenduvad kõnealuse liikmesriigi asutused, et alaealine saadetakse tagasi tema perekonnaliikme või määratud eeskostja juurde või naasmisriigi vastuvõtuasutusse.

Artikkel ~~134~~

Sisenemiskeeld

1. Tagasisaatmisotsustele lisatakse sisenemiskeeld:
 - a) kui tähtaega vabatahtlikuks lahkumiseks ei ole määratud või
 - b) kui tagasipöördumiskohustust ei ole täidetud.

Teistel juhtudel võib tagasisaatmisotsustele lisada sisenemiskeeldu **☞, sealhulgas juhul, kui kolmanda riigi kodanik saab taasintegreerumistoetust☞.**

↓ uus

⇒ Nõukogu

2. Liikmesriigid võivad kehtestada sisenemiskeelu, mis ei kuulu tagasisaatmisotsuse juurde, kolmanda riigi kodanikule, kes viibib ebaseaduslikult liikmesriigi territooriumil ja kelle ebaseaduslik riigis viibimine avastatakse määruse (EL) 2016/399 artikli 8 kohaselt liidust väljumisel piirikontrolli käigus, kui see on põhjendatud, lähtudes üksikjuhtumi konkreetsetest asjaoludest ja võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet ➡ **ning vältides võimalikult palju asjaomase kolmanda riigi kodaniku lahkumise edasilükkamist** ➡.
-

↓ 2008/115/EÜ

⇒ uus

⇒ Nõukogu

32. Sisenemiskeelu kestus määratakse igal üksikjuhul kindlaks pärast kõigi oluliste asjaolude hoolikat kaalumist ning see ei ületa põhimõtteliselt ➡ [...] ➡ **kümmet** ➡ aastat. Sisenemiskeelu kestus võib siiski ületada ➡ [...] ➡ **kümmet** ➡ aastat, kui asjaomane kolmanda riigi kodanik kujutab endast tõsist ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule.

42. Liikmesriigid kaaluvad sisenemiskeelu tühistamist ➡, lühendamist ➡ või peatamist, kui kolmanda riigi kodanik, kellele väljastati lõike 1 teise lõigu kohaselt sisenemiskeeld, suudab tõestada, et ta on lahkunud liikmesriigi territooriumilt täielikus kooskõlas tagasisaatmisotsusega.

➡ Liikmesriigid võivad sisenemiskeelu tühistada või peatada, kui asjaomane kolmanda riigi kodanik tasub artikli 10 lõike 7 kohaselt tehtud otsusest tulenevad kulud. ➡

Ilma et see piiraks lõike 1 esimese lõigu punkti b kohaldamist ning tingimusel, et asjaomane kolmanda riigi kodanik ei kujuta ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule, ei väljastata sisenemiskeeldu inimkaubanduse ohvritele, kellele on antud elamisluba nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/81/EÜ (elamisloa väljaandmise kohta pädevate asutustega koostööd tegevate kolmandate riikide kodanikele, kes on inimkaubanduse ohvrid või kelle ebaseaduslikule sisserändele on kaasa aidatud)²³ kohaselt.

Liikmesriigid võivad üksikjuhtudel humanitaarkaalutlustel sisenemiskeelu väljastamisest loobuda, selle tühistada või peatada.

Liikmesriigid võivad muude kaalutluste korral üksikjuhtudel või teatavat liiki juhtudel sisenemiskeelu väljastamisest loobuda, selle tühistada või peatada.

²³ Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/81/EÜ elamisloa väljaandmise kohta pädevate asutustega koostööd tegevatele kolmandate riikide kodanikele, kes on inimkaubanduse ohvrid või kelle ebaseaduslikule sisserändele on kaasa aidatud (ELT L 261, 6.8.2004, lk 19).

65. Lõiked 1 kuni 54 ei piira õigust direktiivi 2011/95/EL nõukogu 29. aprilli 2004. aasta
direktiivi 2004/83/EÜ (miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja
kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist
kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta)²⁶ artikli 2 punktis a määratletud
 rahvusvahelisele kaitsele ühes liikmesriikidest ☒ liikmesriikides ☒.

²⁴ [...]

²⁵ [...]

²⁶ Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/83/EÜ miinimumnõuete kohta, mida kolmandate
riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel
rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta (ELT L 304, 30.9.2004, lk
12).

↓ uus

☞ Nõukogu

Artikkel 14

Tagasisaatmiste haldamine

1. Iga liikmesriik loob riikliku tagasisaatmiste haldamise süsteemi, mis töötleb kogu teavet, mis on vajalik käesoleva direktiivi rakendamiseks, eelkõige üksikjuhtude haldamiseks ja kõigi tagasisaatmisega seotud menetluse jaoks, ning käitab, hooldab ja täiustab seda süsteemi.
2. See riiklik süsteem tuleb luua nii, et see tagaks tehnilise ühilduvuse, mis võimaldaks tal suhelda määruse (EL).../... [*Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrus*] artikli 50 kohaselt loodud ☞ [...] ☞ platvormiga ☞ .
3. Liikmesriigid kehtestavad ☞ siseriiklike õigus- ja haldusnormide kohaselt loodud ☞ programmid ☞ [...] ☞ , et toetada nõukogu ☞ [...] ☞ ☞ määruse (EL) 2018/1806²⁷ ☞ I lisas loetletud kolmandate riikide ebaseaduslikult riigis viibivate kodanike tagasisaatmist.

☞ [...] ☞²⁸

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39).

²⁸ [...]

➤ Sellised programmid võivad hõlmata logistilist, finants- ja muud materiaalist või mitterahalist abi, sealhulgas toetust ➤ taasintegreerumiseks kolmandas riigis, kuhu tagasi pöördutakse.

Sellise abi ➤ [...] ➤ ➤ andmisel ➤ , sealhulgas abi liik ja suurus, ➤ [...] ➤ ➤ võib võtta arvesse ➤ asjaomase kolmanda riigi kodaniku ➤ [...] ➤ ➤ koostööd ➤ liikmesriikide pädevate asutustega, nagu on sätestatud käesoleva direktiivi artiklis 7 ➤ , ning lähtuda võidakse siseriiklikes õigus- või haldusnormides sätestatud tingimustest ja pagulasena tunnustamata jätmise põhjustest, eriti seoses taasintegreerumisega kolmandas riigis, kuhu tagasi pöördutakse. ➤

➤ Käesolevas lõikes osutatud abi ei anta üldjuhul kolmanda riigi kodanikule, kes on liikmesriigilt taasintegreerumistoetust juba saanud. ➤

III PEATÜKK

MENETLUSLIKUD TAGATISED

Artikkel ~~154~~

Vorm

1. Tagasisaatmisotsused ja – kui need on väljastatud – sisenemiskeelud ning väljasaatmisotsused väljastatakse kirjalikult ning nendes põhjendatakse otsuse aluseks olevaid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid ja esitatakse teave kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta.

Teavet faktiliste asjaolude kohta võib piirata, kui siseriiklike õigusaktide kohaselt on võimalik piirata õigust teavet saada, eelkõige riigi julgeoleku, riigikaitse ja avaliku korra kaitseks ning kuritegude ennetamiseks, uurimiseks, avastamiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks.

2. Liikmesriigid tagavad taotluse korral kirjaliku või suulise tõlke lõikes 1 osutatud tagasisaatmisega seotud otsuste põhipunktidest, sealhulgas teabe olemasolevatest õiguskaitsevahenditest keeles, millest kolmanda riigi kodanik saab aru või on kõigi eelduste kohaselt võimeline aru saama.

3. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohalda lõiget 2 kolmanda riigi kodanike suhtes, kes on sisenenud ebaseaduslikult liikmesriigi territooriumile ega ole hiljem saanud luba või õigust kõnealuses liikmesriigis viibimiseks.

Sellisel juhul väljastatakse lõikes 1 osutatud tagasisaatmisega seotud otsused siseriiklike õigusaktide kohaselt sätestatud tüüpvormil.

Liikmesriigid teevad kättesaadavaks üldised teabelehed tüüpvormi põhipunktide selgitusega vähemalt viies keeles, mida asjaomasesse liikmesriiki sisenevad ebaseaduslikud rändajad kõige sagedamini kasutavad või millest nad kõige sagedamini aru saavad.

Artikkel ~~16~~¹³

Õiguskaitsevahendid

1. ~~Asjaomasele~~ ~~[...]~~ ~~kolmanda riigi kodanikule~~ võimaldatakse tõhusad õiguskaitsevahendid artikli ~~15~~ ~~[...]~~ ~~12~~ lõikes 1 osutatud tagasisaatmisega seotud otsuste vaidlustamiseks ~~[...]~~ pädevas ~~kohtus~~ ~~[...]~~ ~~kohtu- või haldusasutuses või pädevas organis, mis koosneb liikmetest, kes on erapooletud ja kelle sõltumatus on tagatud~~
- ~~[...]~~ pädeval asutusel või organil, ~~[...]~~ välja arvatud juhul, kui siseriikliku õiguse kohaselt juba kohaldatakse ajutist peatamist

⇒ [...] ⇐

↓ uus

⇒ [...] ⇐

↓ 2008/115/EÜ

⇒ uus

⇒ Nõukogu

⇒ **2. Tõhusa õiguskaitsevahendi põhimõtte järgimiseks antakse kolmandate riikide kodanikele õigus pöörduda tagasisaatmisotsuste edasikaebamiseks vähemalt ühes kohtuastmes.** ⇐

⇒ [...] ⇐

⇒ [...] ⇐

⇒ [...] ⇐

⇓ uus

⇒ Nõukogu

☞ [...] ☞

☞ [...] ☞

☞ **3. Liikmesriigid näevad oma siseriiklikes õigusaktides ette lühima tähtaja**

tagasisaatmisotsuste edasikaebamiseks, mis ei tohi olla pikem kui 14 päeva. Selline tähtaeg algab alates kuupäevast, mil kolmanda riigi kodanikku või tema esindajat teavitatakse tagasisaatmisotsusest, või alates muust liikmesriigi õiguse kohaselt määratud kuupäevast, eelkõige juhul kui asjaomane kolmanda riigi kodanik põgenes. ☞

☞ **Kui tagasisaatmisotsus põhineb samal aktil või on väljastatud samas aktis koos otsusega, millega jäetakse kolmanda riigi kodanikule määruse (EL) .../... [miinimumnõuete määrus] kohaselt pagulasseisund või täiendava kaitse seisund andmata, on tagasisaatmisotsuse edasikaebamise tähtajad need, mis on liikmesriigi õiguses ette nähtud [varjupaigamenetluse määrus] artikli 53 lõike 6 kohaselt** ☞

☞ **Kui tagasisaatmisotsus põhineb samal aktil või on väljastatud samas aktis koos otsusega, millega seaduslik riigis viibimine lõpetatakse või ei anta selleks luba, võivad erandina esimesest lõigust olla tagasisaatmisotsuse edasikaebamise tähtajad need, mis on liikmesriigi õiguses ette nähtud, ent mis ei ületa 30 päeva.** ☞

➤ [...] ➤

➤ [...] ➤

➤ 4. Liikmesriigid võtavad meetmed selle tagamiseks, et kohus viib kaebuse läbivaatamiselõpule võimalikult lühikese aja jooksul ➤.

➤ 4a. Liikmesriigid tagavad, et kohus vaatab kolmanda riigi kodaniku taotlusel või *ex officio* läbi mittetagasisaatmise põhimõttest tulenevate nõuete täitmise lõike 1 kohaselt toimuva vaidlustamise kontekstis, kui kohus ei ole kõnealust nõuete täitmist hinnanud määruse (EL) .../... [varjupaigamenetluse määrus] kohaldamisel läbi viidud menetluse käigus ning kui ei ole ilmsiks tulnud või asjaomane kolmanda riigi kodanik ei ole esile toonud uusi asjakohaseid mittetagasisaatmise põhimõtte järgimisega seotud andmeid või järeldusi, mis oluliselt muudavad selle üksikjuhtumi konkreetseid asjaolusid. ➤

➤ 4b. Liikmesriigid võivad näha ette, et enne kui otsus vaidlustatakse vastavalt lõikele 1 kohtus, tuleb viia läbi vaidemenetlus, tingimusel et vaie ei mõjuta õiguskaitsevahendi tõhusust. ➤

↓ 2008/115/EÜ

⇒ Nõukogu

53. Kolmanda riigi kodanikul on võimalus saada õigus ⇒ abi ⇒ [...] , määrata oma seaduslik esindaja ja saada vajadusel keelelist abi.

64. Liikmesriigid tagavad, et taotlusel võimaldatakse vajalik tasuta õigusabi ja/või esindaja teenuseid kooskõlas asjaomaste ⇒ õigusabiga seotud siseriiklike õigusaktide ⇒ või eeskirjade ga, milles võidakse sätestada, et sellise tasuta õigusabi ja/või esindaja teenuse osas kehtivad ⇒ määruses (EL) .../... [varjupaigamenetluse määrus] ⇒ [...] sätestatud tingimused.

⇒ Nõukogu

⇒ Nõukogu

⇒ Artikkel 16a

⇒ Peatav toime

⇒ 1. Liikmesriigid näevad ette kas tagasisaatmisotsuse täitmise automaatse peatamise või kohtule õiguse peatada tagasisaatmisotsuse täitmine asjaomase kolmanda riigi kodaniku taotlusel või *ex officio* esimeses astmes läbiviidava apellatsioonimenetluse ajal.

- ➔ 2. Igal juhul näevad liikmesriigid ette tagasisaatmisotsuse täitmise peatamise juhul, kui võib esineda mittetagasisaatmise põhimõtte rikkumise oht. ☹
- ➔ 3. Muudel juhtudel võivad liikmesriigid teha otsuse, et tagasisaatmisotsuse täitmine peatatakse esimeses astmes läbiviidava apellatsioonimenetluse ajal. ☹
- ➔ 4. Kui liikmesriigid näevad ette võimaluse peatada tagasisaatmisotsuse täitmine taotluse korral, näevad liikmesriigid oma siseriiklikes õigusaktides ette lühima tähtaja tagasisaatmisotsuse täitmise peatamise taotluse esitamiseks, mis ei tohi mingil juhul ületada artiklis 16 sätestatud kaebuse esitamise tähtaega. Liikmesriigid tagavad, et otsus tagasisaatmisotsuse täitmise peatamise taotluse kohta tehakse võimalikult lühikese aja jooksul alates sellise taotluse esitamisest asjaomase kolmanda riigi kodaniku poolt. ☹
- ➔ 5. Tagasisaatmisotsuse täitmist ei peatata, kui kolmanda riigi kodanik esitab järgmise edasikaebuse, välja arvatud juhtudel, kui liikmesriigid otsustavad otsuse täitmise peatada liikmesriigi õiguse kohaselt. ☹
- ➔ Sellistel juhtudel tagavad liikmesriigid, et otsus tagasisaatmisotsuse täitmise peatamise taotluse kohta tehakse võimalikult lühikese aja jooksul alates sellise taotluse esitamisest asjaomase kolmanda riigi kodaniku poolt. ☹

Artikkel ~~17~~¹⁴

Tagasisaatmiseni antavad tagatised

1. Liikmesriigid tagavad (välja arvatud artiklitega ~~19~~¹⁶ ja ~~20~~¹⁷ hõlmatud olukorra puhul), et artikli ~~9~~⁷ kohaselt vabatahtlikuks lahkumiseks võimaldatud tähtaja jooksul ja tähtaegade jooksul, millal väljasaatmine on artikli ~~11~~⁹ kohaselt edasi lükatud, võetakse kolmanda riigi kodanike suhtes võimaluste piires arvesse järgmisi põhimõtteid:
 - a) säilitatakse perekonna ühtsus nende territooriumil asuvate pereliikmetega;
 - b) võimaldatakse esmaabi ja haiguste põhiravi;
 - c) alaealistele tagatakse juurdepääs põhiharidussüsteemile olenevalt nende riigisviibimise kestusest;
 - d) võetakse arvesse haavatavate isikute erivajadusi.
2. Liikmesriigid annavad lõikes 1 osutatud isikutele siseriiklike õigusaktide kohaselt kirjaliku kinnituse, et vabatahtliku lahkumise tähtaega on pikendatud vastavalt artikli ~~9~~⁷ lõikele 2 või et tagasisaatmisotsust ei viida ajutiselt täide.

IV PEATÜKK

KINNIPIDAMINE VÄLJASAATMISE EESMÄRGIL

↓ 2008/115/EÜ (kohandatud)

⇒ uus

Artikkel ~~18~~¹⁵

Kinnipidamine

1. Kui muid piisavaid, kuid leebemaid sunnimeetmeid ei ole konkreetsel juhul võimalik tulemuslikult kohaldada, võivad liikmesriigid kinni pidada ~~ainult~~ kolmanda riigi kodaniku, kelle suhtes kohaldatakse tagasisaatmismenetlust, tagasisaatmise ettevalmistamiseks ja/või väljasaatmise läbiviimiseks, eelkõige kui:
 - a) ⇒ artikli 6 kohaselt on kindlaks tehtud, et ⇐ on olemas põgenemise oht; ~~või~~
 - b) asjaomane kolmanda riigi kodanik hoiab kõrvale tagasisaatmise ettevalmistamisest või väljasaatmisest või takistab neid; ☒ või ☒

↓ uus

⇒ Nõukogu

- c) asjaomane kolmanda riigi kodanik kujutab endast ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule.

Kõik kinnipidamise alused sätestatakse siseriiklikus õiguses.

Iga kinnipidamine on võimalikult lühike ja see kestab ainult seni, kuni kestab väljasaatmise korraldamine, ning see viiakse ellu nõuetekohase hoolsusega.

2. Kinnipidamise rakendamise otsustavad haldusasutused või kohtuorganid.

Kinnipidamine otsustatakse kirjalikult koos faktiliste ja õiguslike asjaolude esitamisega.

Kui kinnipidamise on otsustanud haldusasutused, ➡ **tagavad** ➡ liikmesriigid ➡ **kõikide menetluse käigus esitatud asjakohaste asjaolude, tõendite ja märkuste kohtuliku läbivaatamise:** ➡

- a) ➡ **[...]** ➡ ➡ **nähes** ➡ ette kas kinnipidamise õiguspärasuse kiire kohtuliku läbivaatamise võimalikult kiiresti alates kinnipidamise algusest;
- b) või ➡ **[...]** ➡ ➡ **andes** ➡ asjaomasele kolmanda riigi kodanikule õiguse taotleda menetlust, mille kohaselt tema kinnipidamise õiguspärasus vaadatakse võimalikult kiiresti kohtulikult läbi alates vastava menetluse käivitamisest. Sellisel juhul teavitavad liikmesriigid asjaomast kolmanda riigi kodanikku viivitamatult sellise menetluse taotlemise võimalusest.

Kui kinnipidamine on seadusevastane, vabastatakse asjaomane kolmanda riigi kodanik viivitamatult.

3. Igal juhul vaadatakse kinnipidamine läbi mõistlike ajavahemike möödudes kas asjaomase kolmanda riigi kodaniku taotlusel või *ex officio*. Pikaajalise kinnipidamise korral toimub läbivaatamine kohtuasutuse järelevalve all.
4. Kui ilmneb, et väljasaatmine ei ole enam mõistlik õiguslikel või muudel kaalutlustel või lõikes 1 sätestatud tingimused enam ei kehti, ei ole kinnipidamine enam õigustatud ning asjaomane isik vabastatakse viivitamatult.

↓ 2008/115/EÜ

⇒ uus

🔄 Nõukogu

5. Kinnipidamine kestab seni, kuni on täidetud lõikes 1 sätestatud tingimused ning kuni see on vajalik eduka väljasaatmise tagamiseks. Iga liikmesriik sätestab kinnipidamise ~~piiratud~~ kestuse, ⇒ maksimaalse aja ⇐ , ~~mis ei tohi ületada kuut~~ ⇒ mis ei tohi olla lühem kui kolm kuud ega pikem kui kuus ⇐ kuud 🔄 . **Kui liikmesriigi õiguses on alaealiste kinnipidamine lubatud, võib sellistel juhtudel näha ette lühemaid kinnipidamise tähtaegu.** 🔄

↓ 2008/115/EÜ

➡ Nõukogu

6. Liikmesriigid ei tohi lõikes 5 osutatud ajavahemikku pikendada, välja arvatud piiratud ajavahemiku puhul, mis ei ületa siseriikliku õiguse kohaselt veel kahteteist kuud, kui hoolimata nende mõistlikest jõupingutustest on tõenäoline, et väljasaatmise viibimise põhjuseks on:
- a) asjaomase kolmanda riigi kodaniku koostöö puudumine või
 - b) kolmandatest riikidest vajalike dokumentide hankimise viibimine.

Kinnipidamistingimused

1. Kinnipidamist teostatakse üldjuhul spetsiaalses kinnipidamisasutustes. Kui liikmesriigil ei ole võimalik pakkuda majutust spetsiaalses kinnipidamisasutuses ja ta peab kasutama majutamist vanglas, eraldatakse kinnipeetud kolmanda riigi kodanikud tavalistest vangidest.
2. Kinnipeetud kolmanda riigi kodanikel võimaldatakse soovi korral võtta õigeaegselt ühendust nii seaduslike esindajate, pereliikmete ja pädevate konsulaaresindustega.
3. Erilist tähelepanu pööratakse haavatavate isikute olukorrale. Võimaldatakse esmaabi ja haiguste põhiravi.
4. Asjaomastel ja pädevatel riiklikel, rahvusvahelistel ja valitsusvälistel organisatsioonidel ja asutustel on võimalus külastada lõikes 1 osutatud kinnipidamisasutusi, kui neid kasutatakse kolmandate riikide kodanike kinnipidamiseks käesoleva peatüki kohaselt. Selliste külastuste puhul võib nõuda loa olemasolu.
5. Kinnipeetud kolmanda riigi kodanikke teavitatakse süstemaatiliselt kinnipidamisasutuses kehtestatud eeskirjadest ning kinnipeetavate õigustest ja kohustustest. See teave hõlmab teavet nende siseriiklike õigusaktide kohase õiguse kohta võtta ühendust lõikes 4 osutatud organisatsioonide ja asutustega.

Alaealiste ja perekondade kinnipidamine

1. Saatjata alaealisi ja alaealistega perekondi peetakse kinni üksnes äärmusliku abinõuna ning lühima asjakohase ajavahemiku jooksul.
2. Väljasaatmist ootavad kinnipeetud perekonnad majutatakse eraldi, mis tagab piisava privaatsuse.
3. Kinnipeetud alaealistel on võimalus tegeleda vaba aja veetmisega, sealhulgas nende eale kohaste mängude ja harrastustega, ning neil on sõltuvalt nende viibimise kestusest juurdepääs haridusele.
4. Saatjata alaealised majutatakse võimaluse korral institutsioonides, kus on nendealiste isikute vajadusi arvestav personal ja rajatised.
5. Väljasaatmist ootavate alaealiste kinnipidamisel peetakse eelkõige silmas lapse parimaid huvisid.

Eriolukord

1. Olukordades, kus erakordselt suure hulga kolmanda riigi kodanike tagasisaatmine paneb liikmesriigi kinnipidamisasutuste mahutavusele või tema kohtu- või haldusasutustele ettenägematult suure koormuse, võib see liikmesriik sellise erandliku olukorra jätkumisel lubada kohtulikuks läbivaatamiseks pikemat tähtaega nendest, mis on sätestatud artikli ~~1845~~ lõike 2 kolmandas lõigus, ning võtta kiireloomulisi meetmeid seoses kinnipidamistingimustega, mis kalduvad kõrvale artikli ~~1946~~ lõikes 1 ja artikli ~~2047~~ lõikes 2 sätestatutest.
2. Selliste erakorraliste meetmete võtmisel teavitab asjaomane liikmesriik sellest komisjoni. Liikmesriik teatab komisjonile viivitamatult, kui selliste erakorraliste meetmete kohaldamiseks enam põhjust ei ole.
3. Käesolevas artiklis sätestatut ei või tõlgendada nii, et sellega lubatakse liikmesriikidel kalduda kõrvale nende üldisest kohustusest võtta kõik vajalikud üldised ja konkreetsed meetmed, tagamaks käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmine.

↓ uus

☞ Nõukogu

V PEATÜKK

PIIRIMENETLUS

Artikkel 22

Piirimenetlus

1. ☞ [...] ☞ ☞ **Kui menetlev asutus on teinud** ☞ määruse (EL) .../...
[varjupaigamenetluse määrus] artikli 41 alusel ☞ [...] ☞ otsuse ☞ [...] ☞, millega
☞ [...] ☞ rahvusvahelise kaitse taotlus tagasi lükatakse, ☞ **väljastavad liikmesriigid**
asjaomasele kolmanda riigi kodanikule tagasisaatmisotsuse, ilma et see piiraks lõike 9
kohaldamist. ☞ ☞ [...] ☞

☞ 2. ☞ ☞ [...] ☞

➤ 3. ➤ I, ➤ II, III ja IV peatüki sätteid ➤ ei kohaldata menetluste suhtes, mida viiakse läbi vastavalt lõikele 1, välja arvatud artiklid 3, 4, 5, 7, artikli 8 lõige 1, artikli 8 lõige 6, artiklid 10, 11, 12, 13, 16, 16a, 17, artikli 18 lõiked 2–4, artiklid 19, 20 ja 21]. ➤

➤ [...] ➤

4. ➤ Ilma et see piiraks asjaomase kolmanda riigi kodaniku võimalust täita vabatahtlikult tagasisaatmisotsust ei määrata ➤ ➤ [...] ➤ vabatahtlikuks lahkumiseks ➤ tähtaega ➤ ➤ [...] ➤ . Siiski ➤ ➤ [...] ➤ ➤ võivad ➤ liikmesriigid ➤ anda ➤ artikli 9 kohaselt sobiva tähtaja vabatahtlikuks lahkumiseks nendele kolmanda riigi kodanikele, kellel on kehtiv reisidokument ja kes täidavad artiklis 7 sätestatud kohustust teha ➤ ➤ [...] ➤ menetluse kõikides etappides liikmesriikide pädevate asutustega koostööd. Sellistel juhtudel nõuavad liikmesriigid, et asjaomased kolmanda riigi kodanikud annaksid oma kehtiva reisidokumendi kuni lahkumiseni pädevale asutusele hoiule.

5. Liikmesriigid ➤ näevad oma siseriiklikes õigusaktides ette lõikes 1 osutatud tagasisaatmisotsuse edasikaebamiseks lühima ➤ ➤ [...] ➤ tähtaja, mis ei või ➤ ➤ [...] ➤ ➤ olla lühem kui ➤ 48 tundi ➤ ega pikem kui üks nädal ➤ ➤ [...] ➤ .

➤ [...] ➤

➤ 6. Liikmesriigid võtavad meetmed selle tagamiseks, et kohus viib kaebuse läbivaatamise lõpule samal ajal või võimalikult lühikese aja jooksul pärast varjupaigamenetluse peale esitatud kaebuse menetlemise lõppemist esimeses instantsis vastavalt määruse (EL).../... [varjupaigamenetluse määrus] artiklile 41. ➤

➤ [...] ➤

➤ [...] ➤

➤ [...] ➤

⊖ [...] ⊕

⊖ [...] ⊕

⊖ [...] ⊕

⊖ [...] ⊕

⊖ [...] ⊕

➔ **8.** ➔ Tagasisaatmise ettevalmistamiseks või läbiviimiseks või mõlemal otstarbel ➔ [...] ➔ ➔ **peetakse** ➔ kolmanda riigi kodanikku kinni, kes on juba kinni peetud direktiivi (EL) [uuestisõnastatud vastuvõtutingimuste direktiiv] artikli 8 lõike 3 punkti d kohaselt menetluse raames, mida viiakse läbi määruse (EL).../... [varjupaigamenetluse määrus] artikli 41 alusel, ning kelle suhtes kohaldatakse käesoleva peatüki sätete kohaselt tagasisaatmismenetlust võimalikult ➔ [...] ➔ ➔ **lühikest aega ja** ➔ ➔ [...] ➔ ➔ **see ei** ➔ tohi mingil juhul olla pikem kui neli kuud. Kinnipidamine võib jätkuda üksnes niikaua, kuni tegeldakse isiku väljasaatmise korraldamisega, mis viiakse ellu nõuetekohase hoolsusega.

➔ **9. Liikmesriigid, kes väljastavad sisenemiskeelu vastavalt määruse (EL) 2016/399 artiklile 14 ja kes on otsustanud kohaldada käesolevat direktiivi artikli 2 lõike 2a kohaldamisel, tagavad, et ➔ kolmanda riigi ➔ kodaniku ➔ ➔ , kelle suhtes rakendatakse sisenemiskeeldu, kohtlemine ja kaitse tase on võrdväärne käesoleva artikli lõigetes 3–8 sätestatuga ➔.**

VI PEATÜKK **LÕPPSÄTTED**

Artikkel 23

Aruandlus

⇒ **1.** Komisjon annab iga kolme aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides ⇒ [...] .

⇒ **2.** Komisjon esitab esimese aruande hiljemalt [kuupäev] ning keskendub selles eelkõige vajadusele hõlbustada tagasisaatmisotsuste vastastikust tunnustamist, sealhulgas selleks vajalikule liidu rahalisele toetusele. ☹

⇒ Kõnealusele aruandele lisatakse vajaduse korral asjakohased ettepanekud liidu õigusaktide muutmiseks. ☹

~~Komisjon esitab esimese aruande hiljemalt 24. detsember 2013. aasta ning keskendub selles eelkõige artikli 11, artikli 13 lõike 4 ja artikli 15 kohaldamisele liikmesriikides. Seoses artikli 13 lõikega 4 hindab komisjon eelkõige lisanduvat rahanduslikku ja halduslikku mõju liikmesriikides.~~

~~Artikkel 20~~

~~Ülevõtmine~~

~~1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid. Seoses artikli 13 lõikega 4 jõustavad liikmesriigid käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid, eeskirjad ja rakendussätted 24. detsember 2011. aasta. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.~~

~~Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.~~

~~2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.~~

Artikkel ~~24~~^{24a}

Seos Schengeni konventsiooniga

Käesoleva direktiiviga asendatakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artiklite 23 ja 24 sätted.

U Nõukogu

➔ Nõukogu

➔ **Artikkel 24a** ➔

➔ **Seos viisaeeskirjaga** ➔

➔ **Kui kolmanda riigi tagasivõtmisalast koostööd liikmesriikidega ei peeta piisavaks, kohaldatakse viisaeeskirja artiklit 25a.** ➔

☞ Nõukogu

Artikkel 25

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad artiklite 6–10, artikli 13, artikli 14 lõike 3 ☞ [...] ☞ ja ☞ artikli 18 ☞ [...] ☞ järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [☞ [...] ☞ ☞ üks aasta ☞ pärast jõustumiskuupäeva] ☞ [...] ☞ ☞ ning ☞ artikli 14 lõigete 1 ja 2 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [☞ [...] ☞ ☞ kaks aastat ☞ pärast jõustumiskuupäeva]. ☞ Artikleid 16, 16a ja 22 kohaldatakse kaks aastat pärast [varjupaigamenetluse määruse] jõustumist. ☞ Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 26

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2008/115/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [...] [artikli 25 lõike 1 esimeses lõigus osutatud teisele kuupäevale järgnevast päevast], ilma et see piiraks liikmesriikide I lisas sätestatud kohustusi, mis on seotud käesoleva direktiivi siseriiklikkusse õigusesse ülevõtmise tähtajaga.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

↓ 2008/115/EÜ

Artikkel ~~22~~27

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikleid [...] [*artiklid, mida ei ole muudetud, võrreldes kehtetuks tunnistatud direktiiviga*]
kohaldatakse alates [*artikli 25 lõike 1 esimeses lõigus osutatud teisele kuupäevale järgnevast*
päevast].

↓ 2008/115/EÜ (kohandatud)

Artikkel ~~28~~²³

Adressaadid

Käesolev direktiiv on ~~vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingule~~ adresseeritud liikmesriikidele
☒ kooskõlas aluslepingutega ☒.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja